15.4.154

15 F. 1₁

Digitized by Google

GRAMMATICÆ HEBRÆÆ

RUDIMENTA

AD USUM

COLLEGII URBANI
de Propagandâ Fide.

CONCINNATA

A JOANNE BOUGET

SALMURIENSI

In eodem Collegio Linguæ Sanctæ
Lectore.

EDITIO TERTIA.

ROMÆ, MDCCXL.

Typis Sacræ Congregationis de Propagandâ Fide.

SUPERIORUM PERMISSU

Digitized by Google

STUDIOSÆ JUVENTUTI.

IN tertiò jam typis publicis hoc opuſculum evulgatur, rerum Hebraicarum curioſis Tyronibus haud inutile, nec prorsùs injucundum. Sicuti enim ejuſdem merito tenuis moles non officit, ſatius fore ſpero, ut inde quod detrahitur ponderi, omninò accedat utilitati. Tam exiguum opus haud operæ pretium duxi, Adoleſcen-

tes, (quis enim tanti nominis gloriam, indigno munere in contemtionem adducere ſanus audeat,) Benefactori Optimo Maximo nuncupare, ne faſtidium aut indignationem univerſo Chriſtiano Orbi, crearem, qui pronus, admirabunduſque ab ejus ore, doctrinâ pendet, & moribus; dùm tot, ac tam ingentes virtutum cumulos, ingenii mei culpâ, & opuſculi vilitate detritos cerneret. Laborem huncçe qualemcumque boni facite: favete, & valete.

Reimprimatur,

Si videbitur Reverendiſſimo Patri Sacri Palatii Apoſtolici Mag.

Ph. Spada Archiep. Theod. Viceſg.

Digitized by Google

Reimprimatur,

P. Fr. Aloyſius Nicolaus Ridolfi Mag. Sac. Pal. Apoſtolici.

SERIES CAPITUM
Proùt in hoc Opere continentur.

Cap. I. *De Literis, Punctis, & Accentibus.* pag. 1
II. *De Nomine, & Pronomine.* 14
III. *De Verbo.* 22
IV. *De Conjugationibus.* 31
V. *De Verbis Imperfectis, & præcipuè de Defectivis.* 69
VI. *De Conjugationibus defectivorum in ſecundâ radicali, ſeu de duplicantibus* Aiin. 83

VII.

VII. *De Conjugationibus Quieſcentium* Pe, Jod. 96
VIII. *De Quieſcentibus* Aiin, Vau, *vel* Jod. 105
IX. *De Quieſcentibus literâ radicali* Aleph. 119
X. *De Quieſcentibus tertiâ radicali* ה. 129
XI. *De Modo inveſtigandi radices vocum*. 145
XII. *De Syntaxi*. 150
XIII. *De Præfixis*, & *Affixis*. 155
XIV. *De Mutatione punctorum vocalium*. 171

CAPUT I.

De Literis, Punctis, & Accentibus.

I. Literæ apud Hebræos ſunt viginti duæ, omnes conſonantes, quarum nomen, figuram, poteſtatem ſive ſonum, & valorem in numeris oſtendit ſubjecta Tabula.

Nomen.	*Figura.*	*Fin.*	*Poteſtas.*	*Num.*
Aleph	א	א	ſpir. lenis.	1
Beth	ב		b v conſ.	2
Ghimel	ג		gh	3
Daleth	ד		d	4
He	ה	ה	ſpir. aſper	5
Vau	ו		v conſ.	6
Zain	ז		z	7

Nomen.	*Figura.*	*Fin.*	*Poteſtas.*	*Num.*
			ſp. aſperior.	
Heth	ח		vel χ gr.	8
Teth	ט		th	9
Jod	י		j conſ.	10
Caph	כ	ך	ch	20
Lamed	ל		l	30
Mem	מ	ם	m	40
Nun	נ	ן	n	50
Samech	ס		ſ	60
Ain	ע		ſpir. aſperr.	70
Pe	פ	ף	p ph	80
Tzade	צ	ץ	tz	90
Coph	ק		k c	100
Res	ר		r	200
Scin	שׁ		ſc	300
Sin	שׂ		ſ	
Tau	ת	ת	t	400

ך 500 ם 600 ן 700 ף 800

ץ 900 א 1000 ב 2000 ג 3000

ד 4000 &c.

II. Con-

Ex literis aliæ dicuntur gutturales, quæ ſunt א, ה, ח, ע

Labiales	ב, ו, מ, פּ
Palatinæ	ג, י, כ, ק
Linguales	ד, ט, ל, נ, ת
Dentales	ז, ס, צ, ר, ש
Quieſcentes	א, ה, ו, י

II. Conſiderantur hæ Literæ vel ut radicales, vel ut ſerviles. Ut radicales pertinent ad eſſentiam dictionis. Ut ſerviles dictioni accedunt, vel loco adverbiorum, præpoſitionum & conjunctionum; vel ad caſus, tempora, perſonas, numeros, aliaque id genus indicanda. Omnes ſerviles quandoque ad ipſam radicem pertinent: ſed non omnes radicales poſſunt eſſe ſerviles. Undecim ſunt radicales quæ ſecernuntur à ſervilibus, nempe: גדזחטסע

פצקר. Totidem ſunt ſerviles, videlicet אבהויכלמנשת

III. Vocalium loco puncta tredecim adhibentur ab Hebræis, quinque longa, totidem brevia, tria breviſſima.

LONGA.			BREVIA.		
Fig.	*Nom.*	*Poteſt.*	*Fig.*	*Nom.*	*Poteſt.*
ָ	Camets	a	ַ	Patac	a
ֵ	Tſere	e	ֶ	Segol	e
ִי	Chiric magnum	i	ִ	Chiric parvum	i
וֹ	Cholem	o	ֳ	Camets Cateph.	o
וּ	Sciurec	u Ital.	ֻ	Kibbuts	u Gall.

BREVISSIMA.

Figura.	*Nomen.*	*Poteſtas.*	
ְ	Sceva	e	ſed interdùm
ֲ	Cateph patach	a	quieſcit
ֱ	Cateph ſegol	e	

IV. In literarum pronuntiatione priùs profertur litera, quam punctum literæ. Dicitur enim בָ *ba* non *ab*.

Ex-

Excipiuntur tamen gutturales ח & ע quando in fine dictionis habent ſub ſe *patach* furtivum. Tunc enim priùs profertur punctum quam litera: ita ut dicatur, exempli gratia רוּחַ *ruah ſpiritus*, non *ruha*.

V. *Sceva* modò ſonat, modò quieſcit. Quando ſonat, ac mobile eſt, idem valet quod e breviſſimum,& more aliorum punctorum ſyllabam efficit cum ſua conſonante: ut in מְלוֹךְ *melòch regna*. Quando quieſcit, ſeu nullum ſonum edit, trahit tantùm literam ſibi ſuperpoſitam ad præcedentem ſyllabam, ut cum dicitur מָלַכְתָּ *malachta regnaſti*.

VI. In principio dictionis ſemper pronuntiatur *ſceva*, ut in סְפוֹד *ſephod plange*. In fine ſemper quieſcit ut

in אֹרֶךְ *orech longitudo*. In medio interdùm pronuntiatur, interdùm quieſcit. Pronunciatur primò ſub primâ literarum quæ geminantur, ut in הַלְלוּ *halelu laudate*: Secundò ſub litera habente punctum in ventre, quod vocatur *Daghes*, ut in אִמְּצוּ *immetſu roboraverunt*: Tertiò poſt alterum *ſceva* ut in תִּמְסְרוּ *timſeru tradetis*: Quartò poſt longam vocalem carentem accentu grammatico ut in לָמְדוּ *lamedu didicerunt*.

VII. Quatuor ſunt literæ quæ deſtitutæ proprio puncto vocali quieſcunt, ſeu nullum auribus ſonum exhibent; neque ad præcedentem ſyllabam trahuntur. Prima eſt א, ut in נָא *na quæſo*, קֵא *ke* & קִיא *ki vomitus*,

לֹא

לֹא *lo non*, הוּא *hu ille*. Secunda eſt ה; ut in מָה *ma quid*, פֶּה *pe os* כֹּה *co ſic*. Tertia eſt ו inſerviens punctis *cholem* & *ſciurec*; ut in לוֹ *lo illi*, & לוּ *lu utinam*. Quarta eſt י, quæ quadrupliciter quieſcit. Primò poſt *Camets* ſequente ו affixo tertiæ perſonæ numeri ſingularis, ut in מְלָכָיו *melachau Reges ejus*. Secundo poſt *Tzere* ut in דִּבְרֵי *diure verba*, דִּבְרֵיהֶם *diurehem verba eorum*. Tertiò poſt *Segol*, ut in דְּבָרֶיךָ *devarecha verba tua*. Quartò cum inſervit puncto *Chiric* ut in דְּבָרִים *devarim verba*.

VIII. Aliquando tamen non quieſcunt ה & י, etſi deſtituantur puncto vocali. Sed tunc infigitur eis punctum quod vocatur *Mappic*; ut in תַּמָּהּ

tamah admiratus eſt, & in גָּפְרִיּוֹת *gophrijoth ſulphura*.

IX. Punctum quod infigitur omnibus aliis literis, exceptis gutturalibus ר, ע, ח & א dicitur *Daghes*: eſtque duplex, aliud lene, aliud forte, *Daghes* forte duplicat literam, in qua ponitur; ut in מִלֵּל *millel dixit*. לִמֵּד *limmed docuit*. *Daghes* lene convenit ſex literis his duobus nominibus בְּגַד כְּפַת comprehenſis; earumque aſpirationem tollit; ſic mutat ph in p &c. In principio dictionis eſt *Daghes* lene, item in medio, & fine poſt *Sceva* quieſcens. Sic in תִּמְכּוֹר *timcor vendes*, utrumque *Daghes* lene eſt. At in דִּבַּרְתָּ *dibbarta dixiſti*, primum & ultimum *Daghes* eſt lene, medium forte.

X. Li-

X. Literæ gutturales ע ח ה א & dentalis ר poſtulant ad indicium excluſi *Daghes*, ut præcedens vocalis brevis mutetur in longam, exempli gratia, *Patach* vertatur in *Camets*, Segol in *Tzere*.

XI. Præter hæc puncta habent Hebræi varios accentus, alios grammaticos qui inſerviunt ad orationem diſtinguendam, alios euphonicos qui moderantur numeros prolationis. Horum omnium accentuum cognitione onerandi non ſunt Tyrones; ideoque de magis neceſſariis hîc ſolùm loquimur.

XII. Accentus grammatici magis neceſſarii ſunt quatuor, vocati ab Hebræis *Soph paſuc*, *Athnach*, *Zakeph caton*, *Revia*. Duo priores infra, duo poſteriores ſupra literam notantur. *Soph paſuc* eſt lineola perpendiculariter ducta. *Athnach* eſt furcula inverſa. *Zakeph caton*

ton conſiſtit in duobus punctis perpendiculariter notatis, *Revia* in unico. Sic in ſyllaba לָ *la* exprimitur.

1. *Soph poſuc* לָ׃ 2. *Athnach* לָ֑

3. *Zakeph caton* לָ֔ 4. *Revia* לָ֗

XIII. *Soph paſuc* inſtitutus eſt ad finiendam periodum, ſeu integram ſententiam inſtar puncti Latinorum. Quia tamen uſus invaluit ut ſœpe tantùm acuat ſyllabam inſtar accentus acuti Græcorum, adduntur ei duo craſſiora puncta dicta *Silluc*, quæ tollunt omnem finis periodi ambiguitatem. Sic periodum terminante, exempli gratia, voce בָּרָק *Barac fulgor*, ſcribendum eſt ; בָּרָֽק׃. *Athnach* oſtendit colon ſeu membrum orationis. *Zakeph caton* vim habet ſemicoli. *Revia* minimis dictionibus inſervit.

XIV. Pro *Athnach* aliquando ponitur accentus dictus *Tarcha*, & *Tiphcha* qualis viſitur in לְ: aliquando verò accentus dictus *Segula* qualis notatur in לְ.

XV. Cùm una vox habet duos accentus, unum in ultimâ, alterum in antepenultimâ; prior eſt euphonicus, ſyllabam retinens, ne celeriùs pronuncietur: poſterior eſt grammaticus ſyllabam acuens. Hâc regulâ *Soph paſuc* diſtinguitur ab accentu Euphonico dicto *Metheg* eiuſdem figuræ. Sic in לָמְדוּ *lamedu didicerunt*, accentus *Metheg* eſt in לָ & *Soph paſuc* eſt in דוּ.

XXI. Accentus euphonici quos Rethoricos nominant, quatuor potiſſimum ſunt notandi, nempe *Metheg*, *Mazze*,

Ga-

Gaaia, & *Maccaph*. *Metheg* infra, *Mazze* ſupra litteram exarantur ad retinendam ſyllabam, ne plurium conjunctio præcipitem & indecoram pronunciationem efficiat. *Gaaia* retinet ſolum punctum *Sceva*, & infra literam ponitur. Sic in לָ vel לְ exprimitur, 1. Metheg לָֽ 2. Mazze לָ֫ 3. Gaaia לְֽ.

XVII. *Maccaph* eſt lineola tranſverſa quâ duæ vel tres dictiones inſtar unius vocis proferendæ colligantur inter ſe; quales ſunt, exempli gratiâ אֶל־כָּל־הָעָם *el-col-haàm ad omnem populum*. Facit hæc lineola ut *Camets* tranſeat in *Camets catuph*, ſive a in o: ideoque in exemplo allato dicitur *col* non *cal*.

XVIII. Hæc vocalium permutatio fit etiam

Digitized by Google

etiam in dictionibus non colligatis per *Maccaph*; ut cum *Camets* poſt ſe non habet accentum Rhetoricum, & mox ſequitur *Sceva* aut *Daghes*. Sic dicitur חָכְמָה *hochma ſapientia*, non *hachma*: קָרְבָּן *corban munus*, *oblatio*, non *carban*. Eſt tamen advertendum accentum Rhetoricum aliquando ſubintelligi: ut in בְּקָרְךָ *becarecha armentum tuum*, non *becorcha*: זָרְקוּ *zarecu ſparſerunt*, non *zorcu*. Sed iſta elucent ex communibus nominum verborumque paradigmatibus, de quibus ſuo loco. Hìc tantùm notandum eſt, quod *Camets* in fine verborum pronuntiatur ut o, ſi præcedat accentus, etiamſi *Maccaph* non ſequatur. Sic dicitur וַיָּקָם *vajiacòm & ſurrexit*, non *vajiacam*.

CA-

CAPUT II.

De Nomine, & Pronomine.

I. GEnera Nominum apud Hebræos ſunt duo, Maſculinum & Fœmininum. Numeri tres, ſingularis, dualis, & pluralis. Caſus propriè loquendo unus. Aliqui tamen ut caſuum diverſitatem in hâc linguâ, ſicut in cæteris reperiant, apponunt vocis initio literas ל, ה, אֵת, מ, quibus varios caſus deſignari contendunt; ſed nulla ejus rei datur certa regula: Ideo enim iſtæ literæ caſus determinant, quia vim præpoſitionis præ ſe ferunt.

II. Prima declinatio eſt Maſculinorum, cujus Pluralis formatur in ים ut

à טוב

à טוֹב *bonus* fit טוֹבִים *boni*, á שָׂרָף *Seraphinus* שְׂרָפִים.

Secunda declinatio eſt fœmininorum, cujus terminatio ſingularis in ָה ut צְדָקָה *juſtitia*. In ֶת ut כְּתוֹנֶת *tunica*. In ית ut גָּפְרִית *ſulphur*. In וּת ut מַלְכוּת *regnum*. Pauca excipiuntur quæ diverſam habent terminationem. Pluralis eſt in וֹת ut à צְדָקָה · צְדָקוֹת *juſtitiæ*, à כְּתוֹנֶת כְּתוֹנוֹת *tunicæ*, מַלְכוּת מַלְכֻיוֹת *Regna*.

III. Dualis terminatur in ַיִם in utrâque declinatione: ut à רֶגֶל *pes* fit רַגְלַיִם *duo pedes*: יָד *manus* יָדַיִם *ambæ manus*. Si occurrat ה in

in fine vocis, tunc mutatur in ת: ſic שָׂפָה *labium*, שְׂפָתַיִם *duo labia*. Quædam nomina ſunt dualia tantùm, ut מַיִם *aquæ*, שָׁמַיִם *cæli*. Pauca maſculina flectuntur more fœmineorum in plurali, ut אָב *Pater*, אָבוֹת *Patres*. Et ſic viciſſim quædam fœminina terminationem ſequuntur maſculinorum, ut דְבוֹרָה *apes*, in plurali דְבוֹרִים. Alia habent utramque terminationem ſic שָׁנָה *annus*, in plurali שָׁנִים & שָׁנוֹת *anni* &c.

IV. Nomen adjectivum è maſculino in fœmininum tranſit per additionem literæ ה. Sic à טוֹב *bonus*: טוֹבָה *bona*: ab אִישׁ *vir*: אִשָּׁה *mulier*. Si maſculinum deſinat in י ut nomina quæ

quæ à regionibus deſumuntur; fœmininum recipit ה & ת ſic ab עִבְרִי *Hebræus*, eſt עִבְרִיָּה & עִבְרִית *Hebræa.*

X. Pronomen aliud eſt integrum ſeu ſeparatum, aliud affixum, de quo inferiùs poſt verborum conjugationes. Pronomen integrum dividitur in Primitivum, Demonſtrativum, Relativum, & Interrogativum. Poſſeſſivum enim ad affixum pertinet.

VI. Pronomen Primitivum variè inflectitur pro perſonarum varietate. In caſu recto eſt integrum, & ſeparatum. In obliquo ſequitur in articulis à nominibus, vel verbo ſeparatis, affixorum rationem. Prima perſona, tàm pluralis, quàm ſingularis eſt communis generis. Secunda, & Tertia in utroque numero habet ſuum maſculinum, & ſuum fœmininum. Tabula que ſequitur, rem ponet in propatulo:

Pronomen primæ perſonæ communis generis.

In caſibus obliquis. In caſu recto.

à me me mihi mei ego

& אֲנִי שֶׁלִּי לִי אוֹתִי מִמֶּנִּי

Sing. אָנֹכִי)

à nobis nos nobis noſtrum nos

אֲנַחְנוּ שֶׁלָּנוּ לָנוּ אוֹתָנוּ מִמֶּנּוּ

Plur. נַחְנוּ &)

Pronomen ſecundæ perſonæ maſculinæ.

In caſibus obliquis. In caſu recto.

à te te tibi tui tu

אַתָּה שֶׁלְּךָ לְךָ אוֹתְךָ מִמְּךָ

(Singul.

vos

vos vobis veſtrum vos

אַתֶּם שֶׁלָּכֶם לָכֶם אֶתְכֶם Plur.

à vobis

מִמְּכֶם

Pronomen ſecunda perſonæ fœmininæ.

In caſibus obliquis. In caſu recto.

à te te tibi tui tu

אַתְּ שֶׁלָּךְ לָךְ אוֹתָךְ מִמֵּךְ

(Singul.

à vobis vos vobis veſtrum vos

אַתֵּן שֶׁלָּכֵן לָכֵן אֶתְכֵן מִמְּכֵן

(Plural.

Pronomen tertiæ perſonæ maſculinæ.

In caſibus obliquis. In caſu recto.

ab illo illum illi illius ille

Sing. הוא שֶׁלּוֹ לוֹ אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ

ab illis illos illis illorum illi

הֵם שֶׁלָּהֶם לָהֶם אוֹתָם מֵהֶם
(Plural.

Pronomen tertiæ perſonæ fœmininæ.

In caſibus obliquis. In caſu recto.

ab illa illam illi illius illa

הִיא שֶׁלָּהּ לָהּ אוֹתָהּ מִמֶּנָּה
(Singul.

ab illis illas illis illarum illæ

Plur. הֵן שֶׁלָּהֶן לָהֶן אוֹתָן מֵהֶן

VII. Pro-

VII. Pronomina demonſtrativa ſunt זֶה *hic*, *is* maſculini generis; fœminini verò זוֹ, זֹה, זֹאת, *hæc*, *iſta*: Communis autem eſt זוּ *hic* vel *hæc*: Communia etiam ſunt, & pluralis numeri אֵלֶּה & אֵל *hi*, *iſti*.

Relativum eſt אֲשֶׁר *qui*, *quæ*, communis generis & numeri, cujus loco ſœpe ſola litera שֶׁ initio vocum affigitur, & habet eamdem vim quam haberet ipſum pronomen אֲשֶׁר.

Interrogativa ſunt מִי *quis*, *quæ*? illud pronomen de ſolo homine uſurpatur. מֶה מָה מַה *quid*, *quantum*? hæc tria de quâcumque re interrogant.

CAPUT III.

De Verbo.

I. UNam dumtaxat Hebræi, ſi propriè loquamur, conjugationem habent, quæ quantum ad ſonum, & ſignificationem, variatur ſeptem modis, quorum nomina ſunt *Kal*, *Niphal*, *Piel*, *Pual*, *Hiphil*, *Hophal*, *Hithpael*. Hæc nomina, excepto *Kal*, quod *leve* ſonat, deducuntur à verbo פָּעַל *operatus eſt*, quod ab antiquis Grammaticis adhibitum fuit pro paradigmate, ſeu exemplo conjugationis. Unde invaluit uſus, ut tres literæ radicales verborum, nomen ſortirentur à tribus literis formativis hujuſce פָּעַל. Prima enim li-

tera cujuſque radicis vocatur פ ; ſecunda ע ; tertia ל.

II. Verborum alia ſunt perfecta, alia imperfecta. Verba perfecta ſunt ea, quæ conſtant ſolis tribus literis radicalibus, quas ubique inter conjugandum retinent, nec patiuntur otioſas eſſe, aut quieſcentes. Imperfecta verò verba ſunt ea, quæ ex tribus radicalibus literis, unam aut plures amittunt, aut etiam conſtant pluribus literis, quam tribus. Verba tùm perfecta, tùm imperfecta ſunt Activa ſeu Paſſiva, Neutra vel Communia.

III. Tempora duo numerantur, Præteritum, & Futurum. Præſens enim propriè nullum eſt; ſed ejus loco Participia, aliquando etiam Præteritum, & Futurum adhibentur. Participia ſunt duo, Præſens ſeu *Benoni*, & Præteritum ſeu *Pahul*. Aliqui primum appel-

lant Activum, ſecundum verò Paſſivum. Eſt etiàm Infinitivus, à quo Imperativus deducitur. Nihil ampliùs reperitur in verborum conjugatione.

IV. In Verbis ſicut in Nominibus admittuntur duo genera, Maſculinum, & Fœmininum. Id miræ utilitatis eſt ad dignoſcenda nominum genera, quando de iis ambigitur. Numeri tantùm duo ſunt, Singularis, & Pluralis qui etiam pro Duali adhibetur. Perſonæ ſunt tres, prima, ſecunda, tertia. Hebræi à tertiâ incipiunt quia ſimpliciſſima eſt, & puram continet radicem. Cæteræ perſonæ ab eâ per additionem literarum à pronominibus deſumptarum facilè deducuntur. Sic à מָלַךְ *regnavit ille*, fit tertia perſona fœminina in הָ, ut מָלְכָה *regnavit illa*.

Illud ה deſumitur à pronomine הִיא *illa, hæc.*

Secunda perſona ſingularis maſculina fit à tertiâ addendo תָּ à pronomine אַתָּה ut מָלַכְתָּ *regnaſti tu vir.* Fœminina verò eſt in תְּ ab אַתְּ. ſic מָלַכְתְּ *regnaſti tu fœmina.*

Prima perſona utriuſque numeri communis eſt in quovis tempore, quia fit in ſingulari ab אֲנִי pronomine primæ perſonæ communis generis, & deſinit in תִּי ut מָלַכְתִּי *ego vir*, aut *ego fœmina regnavi.* In plurali habet נוּ ab אֲנַחְנוּ *nos.* Sic dicitur מָלַכְנוּ *regnavimus.*

Secunda perſona pluralis generis maſculini mutat תָּ in תֶּם. Sic dicitur

מְלַכְתֶּם

מְלַכְתֶּם *vos viri regnaſtis* ab אַתֶּם *vos viri*. Fœminina autem eſt in תֶּן ut מְלַכְתֶּן *vos fœminæ regnaſtis*, ab אַתֶּן *vos fœminæ*.

Tertia pluralis ſemper in præterito communis eſt, & deſinit in ו ut מָלְכוּ *illi* & *illæ regnaverunt*.

V. De Participiis nihil eſt peculiare dicendum. Sequuntur tùm in ſingulari, tùm in plurali normam nominum, ſœpe etiam pro præſenti tempore, & nonnunquàm pro ſubſtantivo nomine verbali, ſine ullâ temporis ſignificatione uſurpantur.

VI. Infinitivus nullius eſt certi temporis, generis, nec perſonæ; dictus eſt ab Hebræis מָקוֹר *fons*: quia ab eo formantur Gerundia, Imperativus & Fu-

Futurum. Gerundia præponunt dumtaxat infinitivo literas ב כ ל ם cum puncto *Chiric*. Si verbum incipiat à gutturali, tunc loco *Chiric* ſubjiciendum punctum - vel ∵ ſecundùm exigentiam literæ gutturalis.

VII. Imperativus in utroque numero ſecundas ſolùm perſonas habet, genere diverſas. Facillima imperativi formatio eſt. In ſingulari enim, perſona maſculina eadem eſt ac infinitivus. Sic dicitur מְלוֹךְ aut מָלוֹךְ *tu vir regna*. In plurali addito ו fit מִלְכוּ *regnate*. Perſona ſingularis fœminina addit literam י infinitivo מְלֹךְ & facit מִלְכִי *regna fœmina*. In plurali autem aſſumit מְלוֹךְ & addit נָה unde מְלוֹכְנָה *vos fœminæ regnate*.

VIII. Fu-

VIII. Futuri quod vocatur עָתִיד *paratum*, maximus & varius eſt uſus in hac linguâ; ſœpè enim pro præterito, interdùm pro præſenti, aliquando etiam pro imperativo accipitur. Ad formationem hujus temporis uſurpandæ ſunt imperativi voces; quarum initio additur una litera deſumpta ex iſtis quatuor יתאן. Aſſumpto igitur infinitivo מְלוֹךְ aut מְלַךְ apponitur initio litera י unde fit יִמְלוֹךְ vel יִמְלַךְ *regnabit vir*, tertia perſona maſculini generis. Tertia verò fœminina loco י aſſumit תִ & facit תִּמְלוֹךְ *regnabit fœmina*.

Secunda perſona maſculina eadem eſt ac tertia fœminina. תִּמְלוֹךְ *tu vir regnabis*. Secunda verò fœminina, quæ in

in imperativo habet מְלְכִי, poſtulat ת & facit תִּמְלְכִי *regnabis fœmina*.

Prima perſona ſingularis communis aſſumit א. Sic à מְלוֹךְ vel מְלַךְ fit אֶמְלוֹךְ & אֶמְלַךְ *regnabo*.

In plurali numero tertia perſonâ maſculina habet in fine ו ſic ab יִמְלַךְ fit יִמְלְכוּ *regnabunt illi*. Secunda maſculina adhibet etiam ו ut תִּמְלְכוּ *regnabitis vos viri*.

Tertia fœminina eadem eſt cum ſecundâ, & aſſumit ab imperativo vocem מְלוֹכְנָה, cui præponendo ת fit תִּמְלוֹכְנָה *vos fœminæ regnabitis*, & *illæ fœminæ regnabunt*.

E literis יתאן ſupereſt נ quæ impoſi-

poſita imperativo מְלוךְ facit נמְלוךְ *regnabimus nos viri, & fœminæ.*

IX. Quatuor iſtæ literæ יתאן ſunt à pronominibus. א ab אֲנִי *ego*, deſumitur: נ ab אֲנַחְנוּ *nos*; ת ab אַתָּה *tu*, י ab הוּא *ille*. Neque miretur quiſquam literam י ſumi pro ו. Iſtæ enim literæ dicuntur vicariæ, & unius organi, unde inter ſe commutari poſſunt; quia *literæ unius organi facile inter ſe commutantur.*

X. Notandum ſupereſt ſupradictas Formationes in ſingulis conjugationibus convenire omnibus verbis. Conjugatio tamen unaquæque ſuum habet characteriſmum, qui conſiſtit modò in literâ ſuperadditâ radici, modò in puncto *Daghes*, quò facilè ab aliis dignoſcatur. Litera characteriſtica, quæ ponitur in præ-

præterito, in aliis temporibus non ſemper retinetur; in Infinitivo enim, Futuro, Participiis & Imperativo plerumque excidit, quia *characteriſtica temporis excludit characteriſticam conjugationis*.

CAPUT IV.

De Conjugationibus.

I. PRima Conjugatio eſt activa, & dicitur קַל id-eſt *levis*, quia ſimplicem continet radicem, quæ illi characteriſtica eſt. In hâc conjugatione tertia perſona præteriti quæ radix eſt, tres habet punctorum formas. Prima & uſitatior eſt ָ & ַ ut in מָלַךְ *regnavit*. Secunda ָ & ֵ ut in בָּצֵק *intumuit*.

Ter-

Digitized by Google

Tertia eſt ָ & וֹ ut יָכוֹל *potuit*. Pro paradigmate ſeu exemplo utor verbo מָלַךְ *regnavit*, quod pronuntiationi facilius videtur.

II. PRÆTERITUM *Kal*.

Singularis Numerus.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
מָלְכָה		מָלַךְ	3
מָלַכְתְּ		מָלַכְתָּ	2
	מָלַכְתִּי		1

Pluralis.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	מָלְכוּ		3
מְלַכְתֶּן		מְלַכְתֶּם	2
	מָלַכְנוּ		1

PAR-

PARTICIPIUM

Benoni, ſeu activum.

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Sing. מוֹלֵךְ ׃ מוֹלְכָה & מוֹלֶכֶת

Plur. מוֹלְכִים מוֹלְכוֹת

PARTICIPIUM

Pahul, ſeu paſſivum.

Sing. מָלוּךְ מְלוּכָה

Plur. מְלוּכִים מְלוּכוֹת

INFINITIVUS.

מָלוֹךְ, vel מְלוֹךְ, aut מְלַךְ

GERUNDIA.

בִּמְלוֹךְ כִּמְלוֹךְ לִמְלוֹךְ מִמְּלוֹךְ

IMPERATIVUS.

Sing. מְלוֹךְ vel מְלַךְ ׃ מַלְכִי

Plur. מִלְכוּ מְלוֹכְנָה

FUTURUM

Singularis.

Fœmininum.	Commune.	Muſculinum.	
תִּמְלוֹךְ		יִמְלוֹךְ	3
תִּמְלְכִי		תִּמְלוֹךְ	2
	אֶמְלוֹךְ vel אֶמְלַךְ		1

Pluralis.

Fœmininum.	Commune.	Muſculinum.	
תִּמְלוֹכְנָה		יִמְלְכוּ	3
תִּמְלוֹכְנָה		תִּמְלְכוּ	2
	נִמְלוֹךְ		1

De Conjugatione Niphal.

III. Iſta conjugatio habet *Nun* pro charactere, & paſſiva eſt præcedentis activæ. Sic נִמְלַךְ *regnatus eſt*. Reperiuntur tamen quædam verba activa more Deponentium. Plura etiam verba

quæ

quæ in *Kal* uſitata non ſunt, in hac conjugatione uſurpantur. Regula enim generalis eſt, ut ea verba quæ in *Kal* non ſunt in uſu, exponantur in aliis conjugationibus, juxtà ſignificationem quam habent cætera verba in *Kal*.

IV. Quamvis litera *Nun* ſit characteriſtica totius conjugationis, in præterito tamen & participio dumtaxat reperitur; cætera enim tempora eam amittunt. Defectus hujus literæ compenſatur per *Daghes* primæ radicali infixum. Infinitivus, & Imperativus aſſumunt pro charactere הִ initio vocis appoſitum. Futurum per ſolum punctum *Daghes* primæ radicali impreſſum dignoſcitur.

V. Participium *Benoni* ne confundatur cum Præterito ob eamdem characteriſticam ſub mediâ radicali habet *Camets*.

Participium *Pahul* in quatuor conjugationibus *Niphal*, *Puhal*, *Hophal*,

& *Hithpahel*, quia paſſivæ ſunt, non reperitur.

VI. PRÆTERITUM *Niphal*:

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
נִמְלְכָה		נִמְלַךְ	3
נִמְלַכְתְּ		נִמְלַכְתָּ	2
	נִמְלַכְתִּי		1
	Pluralis:		
	נִמְלְכוּ		3
נִמְלַכְתֶּן		נִמְלַכְתֶּם	2
	נִמְלַכְנוּ		1

PARTICIPIUM
Benoni:

נִמְלָךְ : נִמְלָכָה & נִמְלֶכֶת Sing.
נִמְלָכִים נִמְלָכוֹת Plur.

IN-

Fœmininum. Commune. Maſculinum,

INFINITIVUS.

הִמָּלֵךְ

IMPERATIVUS.

Fœmininum	Maſculinum	
הִמָּלְכִי	הִמָּלֵךְ	2 Sing.
הִמָּלֵכְנָה	הִמָּלְכוּ	2 Plur.

FUTURUM

Singularis.

Fœmininum	Maſculinum	
תִּמָּלֵךְ	יִמָּלֵךְ	3
תִּמָּלְכִי	תִּמָּלֵךְ	2
	אֶמָּלֵךְ	1

Pluralis.

Fœmininum	Maſculinum	
תִּמָּלֵכְנָה	יִמָּלְכוּ	3
תִּמָּלֵכְנָה	תִּמָּלְכוּ	2
	נִמָּלֵךְ	1

De Conjugatione Pihel.

VII. Conjugatio *Pihel* habet pro charactere *Daghes* forte mediæ radicali impreſſum, præcedente *Chiric* parvo, ut מִלֵּךְ *regnavit ſæpe vel bene*. Hujus conjugationis ſignificatio eſt, *perſæpè* aut *diligenter facere*. Verba quæ in *Kal* inuſitata ſunt, hîc plerumque ſunt in uſu. Sunt etiam hîc verba, quæ mutant ſuam ſignificationem, & diverſam à priori aſſumunt, ut in חָטָא *Kal peccavit*; in *Pihel* autem חִטֵּא *expiavit*, *à peccato mundavit*.

In præterito ſub ſecundâ radicali reperitur aliquando ־ loco ‥ hoc plerumque accidit quando tertia eſt ח aut ע. Idem etiam ‥ evadit in ∵ quando ſequitur *Maccaph*, non ſolùm in præteri-

terito, ſed in futuro etiam, & cæteris modis. Quando autem media radicalis eſt gutturalis, aut ר quæ literæ *Daghes* non admittunt, tunc ad ſupplendum hunc defectum, mutanda ſunt per omnes modos puncta brevia in longa; *Chiric* videlicèt in *Tzere*, *Patach* in *Cametz*, *Kibbuts* in *Cholem*. Interdùm tamen, ſed raro, nulla fit compenſatio excluſi *Daghes*.

Participia hujuſce conjugationis initio aſſumunt מ characteriſticum, quod etiam faciunt conjugationes *Hiphil* & *Hithpahel*.

VIII. PRÆTERITUM *Pihel*.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
מִלְּכָה		מִלֵּךְ	3
מִלַּכְתְּ		מִלַּכְתָּ	2
	מִלַּכְתִּי		1

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Pluralis.

3 מִלְכוּ

2 מִלַּכְתֶּם מִלַּכְתֶּן

1 מִלַּכְנוּ

PARTICIPIUM

Benoni.

Singularis.

מְמַלֵּךְ : מְמַלְּכָה & מְמַלֶּכֶת

Pluralis.

מְמַלְּכִים מְמַלְּכוֹת

PARTICIPIUM *Pahul.*

Singularis.

מְמֻלָּךְ : מְמֻלָּכָה & מְמֻלֶּכֶת

Pluralis.

מְמֻלָּכִים מְמֻלָּכוֹת

IN-

INFINITIVUS.

מַלֵּךְ

IMPERATIVUS.

2. Sing.	מַלֵּךְ	מַלְּכִי
2. Plur.	מַלְּכוּ	מָלֵּכְנָה

FUTURUM

Singularis.

3	יְמַלֵּךְ	תְּמַלֵּךְ
2	תְּמַלֵּךְ	תְּמַלְּכִי
1	אֲמַלֵּךְ	

Pluralis.

3	יְמַלְּכוּ	תְּמַלֵּכְנָה
2	תְּמַלְּכוּ	תְּמַלֵּכְנָה
1	נְמַלֵּךְ	

De

De Conjugatione Puhal.

IX. Conjugatio *Puhal* eſt paſſiva præcedentis; ſic מֻלַּךְ *regnatus eſt ſæpe, & bene*, pro characteriſticâ habet *Kibbutz* ſub primâ radicali impreſſum, ſequente *Daghes* forti. Loco tamen puncti *Kibbutz* habet *Cholem*, quando ſecunda radicalis eſt gutturalis, vel ר, quæ exceptio generalis non eſt, quia ה interdùm patitur *Kibbutz*.

X. PRÆTERITUM *Puhal*.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
מֻלְּכָה		מֻלַּךְ	3
מֻלַּכְתְּ		מֻלַּכְתָּ	2
	מֻלַּכְתִּי		1

Fœ-

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Pluralis.		
	מָלְכוּ		3
מְלַכְתֶּן		מְלַכְתֶּם	2
	מָלַכְנוּ		1

PARTICIPIUM

Benoni.

מֹלְכָה	מֹלֵךְ	Sing.
מֹלְכוֹת	מֹלְכִים	Plur.

INFINITIVUS.

מְלוֹךְ

Deeſt IMPERATIVUS.

Fæ-

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	FUTURUM		
	Singularis.		
תִּמְלַךְ		יִמְלַךְ	3
תִּמְלְכִי		תִּמְלַךְ	2
	אֶמְלַךְ		1
	Pluralis.		
תִּמְלַכְנָה		יִמְלְכוּ	3
תִּמְלַכְנָת		תִּמְלְכוּ	2
	נִמְלַךְ		1

De Conjugatione Hiphil.

XI. Conjugatio *Hiphil* accipit pro charactere הִ in principio, & י poſt ſecundam radicalem. Verba hujus conjuga-

jugationis ſignificant propriè auctorem eſſe aut ſuaſorem rei faciendæ. Sic הִמְלִיךְ *fecit regnare*. Quæ verba in *Kal* fuere neutra, hîc activa ſunt, & quæ ſimplicem priùs actionem ſignificarunt, hîc duplicem exprimunt. Si verbum incipit à gutturali quæ *Sceva* compoſitum habeat, tunc characteriſtica ה ſub ſe aſſumit *Segol*, vel etiam aliquando *Patach*, loco *Chiric* minoris. Infinitivi, Imperativi, & Futuri ultima ſyllaba admittit *Chiric* vel *Tzere*, etiam *Jod* aſcripto interdùm quieſcente. Eadem ſyllaba reperitur cum *Patach* propter gutturales ח, ע & ר:
Sed tunc dignoſcitur conjugatio à *Patach* poſito ſub literâ temporis formativâ. Aliquando characteriſticum *Jod* tollitur ſolo remanente *Chiric* minore.

XII.

XII. PRÆTERITUM *Hiphil*.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
הִמְלִיכָה		הִמְלִיךְ	3
הִמְלַכְתְּ		הִמְלַכְתָּ	2
	הִמְלַכְתִּי		1
	Pluralis.		
	הִמְלִיכוּ		3
הִמְלַכְתֶּן		הִמְלַכְתֶּם	2
	הִמְלַכְנוּ		1

PARTICIPIUM

Benoni.

Singularis.

מַמְלִיךְ : מַמְלִיכָה & מַמְלֶכֶת

Pluralis.

מַמְלִיכוֹת   מַמְלִיכִים

PAR-

Digitized by Google

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PARTICIPIUM
Pahul.

Singularis :

מְמֻלָּךְ : מְמֻלָּכָה & מְמֻלֶּכֶת

Pluralis.

מְמֻלָּכִים מְמֻלָּכוֹת

INFINITIVUS.

הַמְלִיךְ vel הַמְלֵךְ

IMPERATIVUS.

2 Sing. הַמְלִיךְ הַמְלִיכִי
2 Plur. הַמְלִיכוּ הַמְלֵכְנָה

FU-

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	FUTURUM.		
	Singularis.		
תַּמְלִיךְ		יַמְלִיךְ	3
תַּמְלִיכִי		תַּמְלִיךְ	2
	אַמְלִיךְ		1
	Pluralis.		
תַּמְלֵכְנָה		יַמְלִיכוּ	3
תַּמְלֵכְנָה		תַּמְלִיכוּ	2
	נַמְלִיךְ		1

De Conjugatione Hophal.

XIII. Conjugationem activam *Hiphil* excipit paſſiva *Hophal*, cujus character eſt הָ ſic dicitur הָמְלַךְ *factus eſt regnare*. Reperitur interdùm *Kib-*

buts

Digitized by Google

buts loco ֳ, ſub ה & literis Futuri formativis.

Quando prima radicalis eſt gutturalis, ea aſſumit ֳ, ה verò & cœteræ formativæ literæ habent *Cametz*.

XIV. PRÆTERITUM
Hophal.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	Singularis.		
הָמְלְכָה		הָמְלַךְ	3
הָמְלַכְתְּ		הָמְלַכְתָּ	2
	הָמְלַכְתִּי		1
	Pluralis.		
	הָמְלְכוּ		3
הָמְלַכְתֶּן		הָמְלַכְתֶּם	2
	הָמְלַכְנוּ		1

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PARTICIPIUM
Benoni.

Singularis.

הָמְלֶכֶת & הָמְלָכָה : הָמְלָךְ

Pluralis.

הָמְלָכוֹת · הָמְלָכִים

INFINITIVUS.

הָמְלֵךְ

Deeſt IMPERATIVUS.

FUTURUM
Singularis.

תָּמְלַךְ יָמְלַךְ 3

תָּמְלְכִי תָּמְלַךְ 2

אָמְלַךְ 1

Plu-

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Pluralis.		
תָּמְלַכְנָה		יָמְלְכוּ	3
תָּמְלַכְנָה		תָּמְלְכוּ	2
	נָמְלַךְ		1

De Conjugatione Hithpahel.

XV. Conjugatio ultima eſt *Hithpahel*, quæ formatur ab Infinitivo *Pihel*, additis pro charaćteriſmo literis הִת ſic à מַלֵּךְ fit הִתְמַלֵּךְ *ſe ipſum præfecit ad regnandum*, *à ſe ipſo regnavit*. Nullam habet ſibi reſpondentem paſſivam, quia ſignificat actionem ejuſdem in ſe ipſum; aliquando tamen verba reperiuntur ſignificantia, ut in

Kal & *Niphal*. Media radicalis debet habere *Daghes*, cujus ſi capax non fuerit, tunc prima ſub ſe aſſumet *Cametz* loco *Patach*, ut in הִתְפָּאֵר *gloriatus eſt*. Ultima litera loco *Tzere* habet nonnunquam *Patach*, aut etiam *Segol*, ſi ſequatur *Maccaph*.

Syllaba הִתְ ſemper primæ radicali præfigitur, excipiuntur tamen verba, quæ incipiunt à literis ſibilantibus ז, ס, צ, שׁ, tunc enim per totam conjugationem litera ת transfertur, & primæ radicali poſtponitur; ita ut litera ſibilans medium occupet locum inter ת & הִ, exempli gratiâ שָׁבַר *fregit*: הִשְׁתַּבֵּר *confractus eſt*. סָפַר *numeravit*: הִסְתַּפֵּר *ſe præfecit ad numerandum*, vel *numeratus eſt*. Ad venuſtiorem tamen pronuntiationem

poſt

poſt literam ז mutatur ת in ד, ut verbi gratiâ זָכַר *recordatus eſt* : הִזְדַּכֵּר *ſe in memoriam revocavit*. Poſt צ pro ת ponitur ט. Sic à צָדַק *juſtificavit*, הִצְטַדֵּק *ſe juſtum fecit*, aut *ſimulavit*. Denique ſi verbum incipit à ד vel ט, litera characteriſtica ת interdùm tollitur per Syncopam, & fit compenſatio per *Daghes* primæ radicali impreſſum ut, exempli gratia, מִדַּבֵּר pro מִתְדַּבֵּר *loquens*. אֶדַּדֶּה pro אֶתְדַּדֶּה *ſenſim incedam*. הִטַּהֲרוּ *mundaverunt ſe* pro הִתְטַהֲרוּ à טָהֵר *mundus fuit*.

XVI. PRÆTERITUM
Hithpahel.

Singularis.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
הִתְמַלְּכָה		הִתְמַלֵּךְ	3
הִתְמַלַּכְתְּ		הִתְמַלַּכְתָּ	2
	הִתְמַלַּכְתִּי		1

Pluralis.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	הִתְמַלְּכוּ		3
הִתְמַלַּכְתֶּן		הִתְמַלַּכְתֶּם	2
	הִתְמַלַּכְנוּ		1

PARTICIPIUM
Benoni.

Singularis.

מִתְמַלְּכָה & מִתְמַלֶּכֶת	מִתְמַלֵּךְ

Plu-

Digitized by Google

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Pluralis.

מִתְמַלְּכִים   מִתְמַלְּכוֹת

INFINITIVUS.

הִתְמַלֵּךְ

IMPERATIVUS.

הִתְמַלְּכִי	הִתְמַלֵּךְ	2 Sing.
הִתְמַלֵּכְנָה	הִתְמַלְּכוּ	2 Plur.

FUTURUM.

Singularis.

תִּתְמַלֵּךְ	יִתְמַלֵּךְ	3
תִּתְמַלְּכִי	תִּתְמַלֵּךְ	2
	אֶתְמַלֵּךְ	1

	Fœmininum. Commune.	Maſculinum.
	Pluralis.	
3	תִּתְמַלֵּכְנָה	יִתְמַלְּכוּ
2	תִּתְמַלֵּכְנָה	תִּתְמַלְּכוּ
1	נִתְמַלֵּךְ	

XVII. Ut faciliùs revocari poſſint in memoriam omnes verborum formationes, hîc tabulas omnium perſonarum & temporum ſubjiciam. Sumpto pro paradigmate verbo לָמַד *didicit*.

Tertia perſona maſculina Præteriti.

Pluralis.		Singularis.
לָמְדוּ	*Kal*	לָמַד
נִלְמְדוּ	*Niphal*	נִלְמַד
לִמְּדוּ	*Pihel*	לִמֵּד
לֻמְּדוּ	*Puhal*	לֻמַּד
		הִלְמִיד

Tertia perſona maſculina Præteriti.

Pluralis.		Singularis.
הִלְמִידוּ	*Hiphil*	הִלְמִיד
הָלְמְדוּ	*Hophal*	הָלְמַד
הִתְלַמְּדוּ	*Hithpahel*	הִתְלַמֵּד

Tertia perſona fœminina.

Pluralis.		Singularis.
לָמְדוּ	*Kal*	לָמְדָה
נִלְמְדוּ	*Niphal*	נִלְמְדָה
לִמְּדוּ	*Pihel*	לִמְּדָה
לֻמְּדוּ	*Puhal*	לֻמְּדָה
הִלְמִידוּ	*Hiphil*	הִלְמִידָה
הָלְמְדוּ	*Hophal*	הָלְמְדָה
הִתְלַמְּדוּ	*Hithpahel*	הִתְלַמְּדָה

Secunda perſona maſculina.

Pluralis.		Singularis.
לְמַדְתֶּם	*Kal*	לָמַדְתָּ
נִלְמַדְתֶּם	*Niphal*	נִלְמַדְתָּ
לִמַּדְתֶּם	*Pibel*	לִמַּדְתָּ
לֻמַּדְתֶּם	*Puhal*	לֻמַּדְתָּ
הִלְמַדְתֶּם	*Hiphil*	הִלְמַדְתָּ
הָלְמַדְתֶּם	*Hophal*	הָלְמַדְתָּ
הִתְלַמַּדְתֶּם	*Hithpahel*	הִתְלַמַּדְתָּ

Secunda perſona fœminina.

Pluralis.		Singularis.
לְמַדְתֶּן	*Kal*	לָמַדְתְּ
נִלְמַדְתֶּן	*Niphal*	נִלְמַדְתְּ
לִמַּדְתֶּן	*Pibel*	לִמַּדְתְּ

Plu-

Secunda perſona fœminina.

Pluralis.		Singularis.
לֻמַּדְתֶּן	*Puhal*	לֻמַּדְתְּ
הִלְמַדְתֶּן	*Hiphil*	הִלְמַדְתְּ
הָלְמַדְתֶּן	*Hophal*	הָלְמַדְתְּ
הִתְלַמַּדְתֶּן	*Hithpahel*	הִתְלַמַּדְתְּ

Prima perſona communis.

Pluralis.		Singularis.
לָמַדְנוּ	*Kal*	לָמַדְתִּי
נִלְמַדְנוּ	*Niphal*	נִלְמַדְתִּי
לִמַּדְנוּ	*Pihel*	לִמַּדְתִּי
לֻמַּדְנוּ	*Puhal*	לֻמַּדְתִּי
הִלְמַדְנוּ	*Hiphil*	הִלְמַדְתִּי
הָלְמַדְנוּ	*Hophal*	הָלְמַדְתִּי
הִתְלַמַּדְנוּ	*Hithpahel*	הִתְלַמַּדְתִּי

Par-

Participium BENONI
Maſculinum.

לוֹמְרִים	*Kal*	לוֹמֵר
נִלְמָרִים	*Niphal*	נִלְמָר
מְלַמְּרִים	*Pibel*	מְלַמֵּר
לֻמָּרִים	*Puhal*	לֻמָּר
מַלְמִירִים	*Hiphil*	מַלְמִיר
הֻלְמָרִים	*Hophal*	הֻלְמָר
הִתְלַמְּרִים	*Hithpahel*	הִתְלַמֵּר

Idem participium Fœmininum.

Pluralis.		Singularis.
לוֹמְרוֹת	*Kal*	לוֹמְדָה / לוֹמֶדֶת
		נִלְמָדָה

Idem participium Fœmininum.

Pluralis.		Singularis.
נִלְמָדות	*Niphal*	נִלְמָדָה נִלְמֶדֶת
מְלַמְּדות	*Pihel*	מְלַמְּדָה מְלַמֶּדֶת
לֻמָּדות	*Puhal*	לֻמָּדָה
מַלְמִידות	*Hiphil*	מַלְמִידָה מַלְמֶדֶת
הָלְמָדות	*Hophal*	הָלְמָדָה הָלְמֶדֶת

Idem

Idem Participium Fœmininum.

Pluralis.		Singularis.
מִתְלַמְּדוֹת	*Hithp.*	מִתְלַמְּדָה מִתְלַמֶּדֶת

PARTICIPIUM

Pahul

Maſculinum.

Pluralis.		Singularis.
לְמוּדִים	*Kal*	לָמוּד
	Niphal caret.	
מְלֻמָּדִים	*Pihel*	מְלֻמָּד
	Puhal caret.	
מְלֻמָּדִים	*Hiphil*	מְלֻמָּד
	Hophal caret.	
	Hithpahel caret.	

PAR-

PARTICIPIUM *Pahul*
Fœmininum.

Pluralis.		Singularis.
לְמוּדוֹת	*Kal*	לְמוּדָה
	Niphal	*caret.*
מְלַמְּדוֹת	*Pihel*	מְלַמְּדָה מְלַמֶּדֶת
	Puhal	*caret.*
מַלְמְדוֹת	*Hiphil*	מַלְמְדָה מַלְמֶדֶת

INFINITIVUS.

docere	*Kal*	לָמוֹד
doceri	*Niphal*	הִלָּמֵד

dili-

INFINITIVUS.

Pluralis.		Singularis.
diligenter docere	*Pihel*	לַמֵּד
diligenter doceri	*Puhal*	לֻמּוּד
facere docere	*Hiphil*	הַלְמִיד
doceri	*Hophal*	הָלְמֵד
docere ſe ipſum	*Hithpahel*	הִתְלַמֵּד

IMPERATIVUS
pro Maſculino.

לִמְדוּ	*Kal* לְמוֹד	& לְמַד
הִלָּמְדוּ	*Niphal*	הִלָּמֵד
לַמְּדוּ	*Pihel*	לַמֵּד
	Puhal caret.	
הַלְמִידוּ	*Hiphil*	הַלְמֵד
	Hophal caret.	
הִתְלַמְּדוּ	*Hitpahel*	הִתְלַמֵּד

Idem

Idem pro Fœminino.

Pluralis.		Singularis.
לְמוֹדְנָה	*Kal*	לִמְדִי
הִלָּמֵדְנָה	*Niphal*	הִלָּמְדִי
לַמֵּדְנָה	*Pihel*	לַמְּדִי
	Pahul	*caret*.
הַלְמֵדְנָה	*Hiphil*	הַלְמִידִי
	Hophal	*caret*.
הִתְלַמֵּדְנָה	*Hithpahel*	הִתְלַמְּדִי

Tertia perſona FUTURI pro Maſculino.

יִלְמְדוּ	*Kal*	יִלְמוֹד
יִלָּמְדוּ	*Niphal*	יִלָּמֵד
יְלַמְּדוּ	*Pihel*	יְלַמֵּד
	E	יְלַמֵּד

Tertia perſona FUTURI
pro Maſculino.

Pluralis.		Singularis.
יְלֻמְּדוּ	*Puhal*	יְלֻמַּד
יַלְמִידוּ	*Hiphil*	יַלְמִיד
יָלְמְדוּ	*Hophal*	יָלְמַד
יִתְלַמְּדוּ	*Hithpahel*	יִתְלַמֵּד

Eadem perſona pro Fœminino.

תִּלְמוֹדְנָה	*Kal*	תִּלְמוֹד
תִּלָּמֵדְנָה	*Niphal*	תִּלָּמֵד
תְּלַמֵּדְנָה	*Pihel*	תְּלַמֵּד
תְּלֻמַּדְנָה	*Puhal*	תְּלֻמַּד
תַּלְמִדְנָה	*Hiphil*	תַּלְמִיד
תָּלְמַדְנָה	*Hophal*	תָּלְמַד
תִּתְלַמֵּדְנָה	*Hithpahel*	תִּתְלַמֵּד

Se-

Secunda perſona Maſculina
FUTURI.

Pluralis.		Singularis.
תִּלְמְדוּ	*Kal*	תִּלְמוֹד
תִּלָּמְדוּ	*Niphal*	תִּלָּמֵד
תְּלַמְּדוּ	*Pibel*	תְּלַמֵּד
תְּלֻמְּדוּ	*Puhal*	תְּלֻמַּד
תַּלְמִידוּ	*Hiphil*	תַּלְמִיד
תָּלְמְדוּ	*Hophal*	תָּלְמַד
תִּתְלַמְּדוּ	*Hithpahel*	תִּתְלַמֵּד

Eadem perſona Fœminina.

תִּלְמוֹדְנָה	*Kal*	תִּלְמְדִי
תִּלָּמֵדְנָה	*Niphal*	תִּלָּמְדִי
תְּלַמֵּדְנָה	*Pibel*	תְּלַמְּדִי

Eadem perſona Fœminina.

Pluralis.		Singularis.
תְּלֻמַּדְנָת	*Puhal*	תְּלֻמְּדִי
תַּלְמֵדְנָה	*Hiphil*	תַּלְמִידִי
תָּלְמַדְנָה	*Hophal*	תָּלְמְדִי
תִּתְלַמֵּדְנָה	*Hithpahel*	תִּתְלַמְּדִי

Prima perſona communis.

נִלְמוֹד	*Kal*	אֶלְמוֹד & אֶלְמַד
נִלָּמֵד	*Niphal*	אֶלָּמֵד
נְלַמֵּד	*Pihel*	אֲלַמֵּד
נְלֻמַּד	*Puhal*	אֲלֻמַּד
נַלְמִיד	*Hiphil*	אַלְמִיד
נָלְמַד	*Hophal*	אָלְמַד
נִתְלַמֵּד	*Hithpahel*	אֶתְלַמֵּד

CA-

CAPUT V.

De Verbis Imperfectis, & præcipuè de Defectivis.

I. IMperfecta verba ſunt ea, quæ inter conjugandum unam amittunt literam radicalem. Dividuntur in Defectiva, quæ item literam unam amittunt, cujus in locum *Daghes* impreſſum radicali ſequenti, aut præcedenti, ſubſtituitur; & in Quieſcentia, quæ amiſſam literam vocali longâ compenſant. De iſto quieſcentium genere dicetur infrà; nunc de defectivis agendum eſt.

II. Defectivorum igitur duæ ſunt formæ. Prima eſt eorum, quorum initio deficit נ ut נָתַן *dedit*, נָגַשׁ *ac-*

Digitized by Google

ceſſit; ideò vocantur defectiva *Pe*, *Nun*, ſcilicet prima litera radicalis deſignata per *Pe*, eſt *Nun*. Secunda forma eſt quorum media radicalis reduplicatur, ut גָּלַל *volvit*; vulgò dicuntur Duplicantia *Aiin*, ideſt duplicantia ſecundam radicalem, quæ dicitur *Aiin*. Quamvìs hæc verba defectivorum nomen obtineant, non ideò ubique deficiunt, in quibuſdam enim certarum conjugationum temporibus perfecta ſunt, in aliis verò deficiunt. Quod videre eſt præſertim in defectivis *Pe*, *Nun*, quorum ſecunda litera eſt gutturalis, quia *Daghes* compenſativum admittere non poſſunt, ideò *Nun* retinent, & per omnes ferè conjugationes pèrfectorum leges ſervant.

III. Alia eſt prætereà defectivorum forma, ſed nullius eſt difficultatis; continet ea verba, quorum tertia radicalis eſt

Digitized by Google

eſt ת. Quando igitur duo ת occurrent, ultimum excidet, & ejus defectus compenſabitur per *Daghes* forte ſuperſtiti ת impreſſum, ex: gr: כָּרַת *amputavit*, כָּרַתִּי , כָּרַתְּ , כָּרַתָּ , pro כָּרַתְתִּי , כָּרַתְתְּ , כָּרַתְתָּ . Idem faciendum eſt quando ultima radicalis erit נ, ut in נָתַן *dedit*. Ubi duo נ reperiuntur, unum abjicitur, remanet aliud cum *Daghes* forti.

IV. Advertenda ſunt diligentiſſimè ea verba, quæ initio deficiunt, & in fine quieſcunt, & viciſsìm, quæ in fine quieſcunt, & initio deficiunt, ut verbi gratiâ יָרָה *jecit*, יָרֵא *timuit*. Tunc inter conjugandum ſedulò ſervandæ ſunt regulæ, quæ dantur pro utrâque conjugatione talium defectivorum. Monitos Lectores volo me in his con-

jugationibus ea ſolùm appoſiturum tempora, quæ deficientiæ obnoxia ſunt; cœtera verò, quæ perfecta erunt, prætermiſſurum. Pro paradigmate defectivorum *Pe*, *Nun*, ſcilicèt habentium *Nun* pro primâ radicali, adhibeo verbum נָגַשׁ *acceſſit*.

V. *Conjugatio* Kal *defectivorum* Pe, Nun.

Præteritum *Kal* & duo participia regulariter flectuntur. Sic dicitur נָגַשׁ *acceſſit* נָגַשְׁתָּ *acceſſiſti* &c.

INFINITIVUS.

גֶּשֶׁת

IM-

IMPERATIVUS.

Fœmininum.	Maſculinum.	
גְּשִׁי	גַּשׁ	Sing.
גַּשְׁנָה	גְּשׁוּ	Plur.

FUTURUM

Singularis.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
תִּגַּשׁ		יִגַּשׁ	3
תִּגְּשִׁי		תִּגַּשׁ	2
	אֶגַּשׁ		1

Pluralis.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
תִּגַּשְׁנָה		יִגְּשׁוּ	3
תִּגַּשְׁנָה		תִּגְּשׁוּ	2
	נִגַּשׁ		1

De Conjugatione Niphal.

VI. PRÆTERITUM

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
נִגְּשָׁה		נִגַּשׁ	3
נִגַּשְׁתְּ		נִגַּשְׁתָּ	2
	נִגַּשְׁתִּי		1
	Pluralis.		
	נִגְּשׁוּ		3
נִגַּשְׁתֶּן		נִגַּשְׁתֶּם	2
	נִגַּשְׁנוּ		1

Benoni.

נִגֶּשֶׁת & נִגָּשָׁה		נִגַּשׁ :	Sing.
נִגָּשׁוֹת		נִגָּשִׁים	Plur.

IN-

INFINITIVUS.

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

הִנָּגֵשׁ

IMPERATIVUS.

הִנָּגְשִׁי	הִנָּגֵשׁ	Sing.
הִנָּגֵשְׁנָה	הִנָּגְשׁוּ	Plur.

FUTURUM

Singularis.

תִּנָּגֵשׁ		יִנָּגֵשׁ	3
תִּנָּגְשִׁי		תִּנָּגֵשׁ	2
	אֶנָּגֵשׁ		1

Pluralis.

תִּנָּגֵשְׁנָה		יִנָּגְשׁוּ	3
תִּנָּגֵשְׁנָה		תִּנָּגְשׁוּ	2
	נִנָּגֵשׁ		1

VII. Con-

VII. Conjugationes *Pibel*, *Pubal* & *Hithpabel* regulariter flectuntur. Dicitur enim in *Pibel* נִגֵּשׁ. In *Pubal* נֻגַּשׁ In *Hithpabel* הִתְנַגֵּשׁ׃

De Conjugatione Hiphil.

VIII. In Conjugationibus *Hiphil* & *Hophal* deficit ſemper prima radicalis נ, cujus in locum ſubſtituitur *Daghes* ſequenti literæ impreſſum.

PRÆTERITUM.

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Singularis.

הִגִּישָׁה		הִגִּישׁ	3
הִגַּשְׁתְּ		הִגַּשְׁתָּ	2
	הִגַּשְׁתִּי		1

Plu-

Digitized by Google

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Pluralis.

3 הִגִּישׁוּ

2 הִגַּשְׁתֶּם הִגַּשְׁתֶּן

1 הִגַּשְׁנוּ

Benoni.

Sing. מַגִּישׁ ׃ מַגִּישָׁה & מַגֶּשֶׁת

Plur. מַגִּישִׁים מַגִּישׁוֹת

Puhal.

Sing. מֻגָּשׁ מֻגָּשָׁה

Plur. מֻגָּשִׁים מֻגָּשׁוֹת

INFINITIVUS.

הַגִּישׁ & הַגֵּשׁ

IM-

IMPERATIVUS.

Sing.	הַגֵּשׁ	הַגִּישִׁי
Plur.	הַגִּישׁוּ	הַגֵּשְׁנָה

FUTURUM

Singularis.

3	יַגִּישׁ	תַּגִּישׁ
2	תַּגִּישׁ	תַּגִּישִׁי
1	אַגִּישׁ	

Pluralis.

3	יַגִּישׁוּ	תַּגֵּשְׁנָה
2	תַּגִּישׁוּ	תַּגֵּשְׁנָה
1	נַגִּישׁ	

De

De Conjugatione Hophal.

PRÆTERITUM

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
הֻנְּשָׁה		הֻנַּשׁ	3
הֻנַּשְׁתְּ		הֻנַּשְׁתָּ	2
	הֻנַּשְׁתִּי		1
	Pluralis.		
	הֻנְּשׁוּ		3
הֻנַּשְׁתֶּן		הֻנַּשְׁתֶּם	2
	הֻנַּשְׁנוּ		1

Benoni:

הֻנָּשׁ , הֻנָּשִׁים : הֻנָּשָׁה , הֻנָּשׁוֹת

IN-

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	

INFINITIVUS.

הֻגֵּשׁ

Deeſt IMPERATIVUS.

FUTURUM

Singularis.

תֻּגַּשׁ		יֻגַּשׁ	3
תֻּגְּשִׁי		תֻּגַּשׁ	2
	אֻגַּשׁ		1

Pluralis.

תֻּגַּשְׁנָה		יֻגְּשׁוּ	3
תֻּגַּשְׁנָה		תֻּגְּשׁוּ	2
	נֻגַּשׁ		1

X. Eumdem imitantur conjugandi modum verba יָקַף *circuivit*, יָנַח *di-*

dimiſit , לָקַח *accepit* . Quia ultimum frequentiſſimum eſt , ea tempora apponam in quibus deficit .

In conjugatione *Kal* duo *Participia Benoni* & *Pahul* ſunt perfecta . Præteritum etiam regulariter flectitur ; bis tamen reperitur קָח *accepit*, pro לָקַח Ezech. 17. 5. & קָחָם *accepit eos* cum affixo . Oſeæ 11. 3.

Conjugatio Kal .

&c. לָקַח *accepit* .

INFINITIVUS.

לְקוֹחַ & קַחַת & קַחַת

IMPERATIVUS.

Fœmininum . Maſculinum :

לְקַח vel קַח , קְחוּ : קְחִי , קַחְנָה

F FU-

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	FUTURUM		
	Singularis.		
תִּקַּח		יִקַּח	3
תִּקְחִי		תִּקַּח	2
	אֶקַּח		1
	Pluralis.		
תִּקַּחְנָה		יִקְחוּ	3
תִּקַּחְנָה		תִּקְחוּ	2
	נִקַּח		1

Sœpè futurum iſtud reperitur abſque *Daghes*, quod etiam accidit aliis verbis defectivis *Pe*, *Nun*. In reliquis conjugationibus לָקַח perfectum eſt; legitur tamen יֻקַּח *accipietur*, ex futuro *Hophal* pro יֻלְקַח.

CA-

CAPUT VI.

De Conjugationibus defectivorum in ſecundâ radicali, ſeu de duplicantibus Aiin.

I. ALterum defectivorum genus eſt verborum, quæ ſecundam radicalem geminant, ut סָבַב *ambivit*, גָּלַל *volvit*. Hujuſmodi verba ſœpe perfecta manent, & integra. Euphoniæ tamen gratiâ frequentiùs ultima radicis litera tollitur, undè monoſyllaba fit vox, ut סַב *circuivit*. גַּל *volvit*. Defectus literæ abjectæ compenſatur per *Daghes* forte ſecundæ radi-

cali impreſſum quando vox creſcit; in monoſyllabâ enim voce *Daghes* forte non ſentitur, ac proindè ſuperfluum eſt.

Conjugatio Kal.

II. PRÆTERITUM

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
סַבָּה		סַב	3
סַבּוֹת		סַבּוֹתָ	2
	סַבּוֹתִי		1
	Pluralis.		
	סַבּוּ		3
סַבּוֹתֶן		סַבּוֹתֶם	2
	סַבּוֹנוּ		1

Participium *Benoni* סוֹבֵב & *Pahul* סָבוּב perfecta ſunt.

IN-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

INFINITIVUS.

סוֹב

IMPERATIVUS.

סוֹב, סוֹבּוּ ; סוֹבִּי, סְבֶינָה

FUTURUM

Singularis.

3 יָסוֹב . תָּסוֹב

2 תָּסוֹב תָּסוֹבִּי

1 אָסוֹב

Pluralis.

3 יָסוֹבּוּ תְּסֻבֶּינָה

2 תָּסוֹבּוּ תְּסֻבֶּינָה

1 נָסוֹב

Conjugatio Niphal.

III. In hâc conjugatione, tertia præteriti habet interdùm *Chiric* præſertìm in verbis, quorum prima litera eſt ח, ut נִחַת *confractus eſt*. Sub primâ radicali eſt *Cametz*, aut *Tzere*, vel *Cholem*. Futurum terminatur etiam in *Cholem*, & aliquando accipit *Tzere* ſub literis formativis, ut אֵקַל *deſpiciar*, יֵחַל *polluetur*, ſine *Daghes*.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
III.	PRÆTERITUM *Niphal*.		
	Singularis.		
נָסַבָּה		נָסַב	3
נְסַבּוֹת		נְסַבּוֹתָ	2
	נְסַבּוֹתִי		1

Plu-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Pluralis.

נְסַבּוֹתֶן		נָסַבּוּ	3
	נְסַבּוֹתֶם		2
		נְסַבּוֹנוּ	1

Benoni:

נָסָב, נְסַבִּים : נְסַבָּה, נְסַבּוֹת

INFINITIVUS.

הִסָּב & הִסּוֹב vel הִסַּב

IMPERATIVUS.

Sing. הִסַּב & הִסּוֹב : הִסַּבִּי

Plur. הִסַּבּוּ הִסַּבֶּינָה

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	FUTURUM		
	Singularis.		
תָּסֵב		יָסֵב	3.
תָּסֵבִּי		תָּסֵב	2
	אָסֵב		1
	Pluralis.		
תְּסַבֶּינָה		יָסֵבּוּ	3
תְּסַבֶּינָה		תָּסֵבּוּ	2
	נָסֵב		1

VI. In conjugatione *Pihel*, item in *Puhal* & *Hithpahel*, hæc defectiva plerumque regulariter flectuntur. At ſæpe loco *Daghes* & *Chiric* aſſumunt *Cholem*. Alia quædam primam radicalem geminant, ut à גָּלַל *volvit* fit, גִּלְגֵּל

de-

devolvit, & tunc à perfectorum regulis vix diſcedunt.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum;	
סוֹבְבָה		סוֹבֵב	3
סוֹבַבְתְּ		סוֹבַבְתָּ	2
	&c.	סוֹבַבְתִּי	1

Conjugatio Pihel.

PRÆTERITUM

Singularis.

Benoni:

מְסוֹבֵב, מְסוֹבְבִים : מְסוֹבְבָה
מְסוֹבְבוֹת

Pahul:

מְסוֹבָב, מְסוֹבָבִים : מְסוֹבָבָה
מְסוֹבָבוֹת

IN-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

INFINITIVUS.

סוֹבֵב

IMPERATIVUS:

סוֹבֵב , סוֹבְבוּ ; סוֹבְבִי , סוֹבֵבְנָה

FUTURUM

Singularis.

Fœmininum	Commune	Maſculinum	
תְּסוֹבֵב		יְסוֹבֵב	3
תְּסוֹבְבִי		תְּסוֹבֵב	2
	אֲסוֹבֵב		1

Pluralis.

Fœmininum	Commune	Maſculinum	
&c. תְּסוֹבֵבְנָה		יְסוֹבְבוּ	3

Con-

Digitized by Google

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Conjugatio Puhal.

V. PRÆTERITUM

Singularis.

סוֹבְבָה סוֹבַב 3

סוֹבַבְתְּ סוֹבַבְתָּ 2

&c. סוֹבַבְתִּי 1

INFINITIVUS.

סוֹבַב

Deeſt IMPERATIVUS:

FUTURUM.

&c. תְּסוֹבַב יְסוֹבַב 3

Con-

Fœmininum.	Commune.	Muſculinum.	

Conjugatio Hiphil.

VI. PRÆTERITUM.

הֵסֵבָּה		הֵסֵב	3
הֲסִיבּוֹת		הֲסִיבּוֹתָ	2
	הֲסִיבּוֹתִי		1

Pluralis.

	הֵסֵבּוּ		3
הֲסִיבּוֹתֶן		הֲסִיבּוֹתֶם	2
	הֲסִיבּוֹנוּ		1

PARTICIPIUM

Benoni.

מֵסֵב׳ מְסִיבִּים׃ מְסִיבָּה׳מְסִיבּוֹת

PAR-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PARTICIPIUM *Pahul*.

מוּסָב , מוּסָבִּים ׃ מוּסַבָּה
מוּסַבּוֹת

INFINITIVUS.

הָסֵב & הֻסָב

IMPERATIVUS.

הָסֵב , הָסֵבּוּ ׃ הָסֵבִּי , הֲסִבֶּינָה

FUTURUM.

Singularis.

3	יָסֵב	תָּסֵב
2	תָּסֵב	תָּסֵבִּי
1	אָסֵב	

Pluralis.

3	יָסֵבּוּ	תְּסִבֶּינָה &c.

Con-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Conjugatio Hophal.

VII. PRÆTERITUM.

Singularis.

Fœmininum	Commune	Maſculinum	
הוּסַבָּה		הוּסַב	3
הוּסַבּוֹת		הוּסַבּוֹתָ	2
	&c. הוּסַבּוֹתִי		1

Benoni.

הוּסַב׃הוּסַבִּים׃הוּסַבָּה׃הוּסַבּוֹת

INFINITIVUS.

הוּסֵב

FUTURUM.

Singularis.

Fœmininum	Commune	Maſculinum	
תּוּסַב		יוּסַב	3
תּוּסַבִּי		תּוּסַב	2
	אוּסַב		1

Plu-

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.

Pluralis.

&c. תּוּסַבֶּינָה		יוּסַבּוּ	3

De Conjugatione Hithpahel.

VIII. Conjugatio *Hitpahel* ad formam *Pihel* ſupraſcriptam ſimpliciter aſſumit הִתְ. Fit in verbo סָבַב tranſpoſitio primæ radicalis, & characteriſticæ ת, quia ס eſt litera ſibilans.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	

PRÆTERITUM

Singularis.

הִסְתּוֹבְבָה		הִסְתּוֹבֵב	3
הִסְתּוֹבַבְתְּ		הִסְתּוֹבַבְתָּ	2
	הִסְתּוֹבַבְתִּי		1

Reliqua ut in *Pihel*.

CA-

CAPUT VII.

De Conjugationibus Quieſcentium Pe, Jod.

I. Quieſcentia dicuntur illa verba, quia prima eorum litera eſt *Jod* quieſcens. Hanc literam, ubi anomala ſunt, vel abjiciunt, vel in *Vau* convertunt. Quædam pauca excipiuntur, quæ literam *Jod* abjectam per *Daghes* compenſant, ea ſunt. יָצַק *fudit*, יָצַר *formavit*, יָצַת *accendit*, יָקַף *ambivit*, יָנַח *ſtatuit*, יָצַב *ſtetit*, יָצַג *conſtituit*, יָצַע *ſtravit*.

II. In hac conjugatione, Infinitivus habet duplex *Patach*. ſi media litera gut-

gutturalis ſit: ut דַּעַת *cognoſcere* ab יָדַע *cognovit*. Imperativus quandoque habet *Patach* in iis præſertìm verbis, quorum tertia gutturalis eſt, ut דַּע *cognoſce*, ab יָדַע. pl. דְּעוּ *cognoſcite*; in fœminino דְּעִי, דַּעְנָה. Cum ה paragogico, ab initio mutat *Tzere* & *Patach* in *Sceva*, ut רְדָה *deſcende*, ab יָרַד *deſcendit*.

III. Futurum ſæpè habet *Jod* radicale vel expreſſum, ut יִירַשׁ *poſſidebit*: vel ſuppreſſum in *Chiric*, ut אִישַׁן *dormiam*. Quando *Jod* reſolvitur in *Chirich*, tunc ſub ultimâ ſillabâ loco *Tzere* eſt *Patach*. Illud *Tzere* corripitur in *Segol* ſi auferatur accentus, aut ad penultimam retrahatur ut וַיֵּשֶׁב *& habitabit*.

Digitized by Google

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

IV. *Conjugatio* Kal.

יָשַׁב, יָשַׁבְתָּ &c. יָשְׁבָה, &c.

PARTICIPIUM
Benoni.

יוֹשֵׁב, יִם: יוֹשְׁבָה & יוֹשֶׁבֶת, וֹת

PARTICIPIUM
Pahul.

יָשׁוּב, יְשׁוּבִים: יְשׁוּבָה, יְשׁוּבוֹת

INFINITIVUS.

שֶׁבֶת

IMPERATIVUS.

שֵׁב, שְׁבוּ: שְׁבִי, שֵׁבְנָה

FU-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

FUTURUM

Singularis.

Fœmininum	Commune	Maſculinum	
תֵּשֵׁב		יֵשֵׁב	3
תֵּשְׁבִי		תֵּשֵׁב	2
	&c. אֵשֵׁב		1

V. *Conjugatio* Niphal.

PRÆTERITUM

Singularis.

&c. נוֹשְׁבָה   נוֹשַׁב, נוֹשַׁבְתָּ

PARTICIPIUM

Benoni.

נוֹשָׁב, ־ִים ; נוֹשָׁבָה & נוֹשֶׁבֶת, ־וֹת

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

INFINITIVUS:

הִוָּשֵׁב

IMPERATIVUS:

הִוָּשֵׁב, הִוָּשְׁבוּ: הִוָּשְׁבִי, הִוָּשֵׁבְנָה

FUTURUM

Singularis.

יִוָּשֵׁב; תִּוָּשֵׁב: תִּוָּשֵׁב, תִּוָּשְׁבִי

&c. אֶוָּשֵׁב,

VII. Conjugationes *Pihel* & *Puhal* regulariter flectuntur. Dicitur enim יִשֵּׁב in Præterito *Pihel*. In Futuro יְיַשֵּׁב. In Participio *Benoni* מְיַשֵּׁב. In Præterito conjugationis *Puhal* יֻשַּׁב.

De

De Conjugatione Hiphil.

VIII. Conjugationis *Hiphil* anomalia eſt in radicali *Jod*, quæ mutatur in *Cholem*. Quædam verba retinent *Jod*, ſed quieſcens in *Tzere*, ut הֵיטִיב *benefecit*. Futurum etiam ſæpè deſinit in *Tzere*.

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PRÆTERITUM
Hiphil.

Singularis.

הוֹשִׁיבָה	הוֹשִׁיב	3
הוֹשַׁבְתְּ	הוֹשַׁבְתָּ	2
	&c. הוֹשַׁבְתִּי	1

PARTICIPIUM *Benoni*.

מוֹשִׁיב, יִם: מוֹשִׁיבָה, וֹת

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PARTICIPIUM *Pahul*.

מוּשָׁב, יִם : מוּשָׁבָה, וֹת

INFINITIVUS.

הוּשְׁיב & הוּשַׁב

IMPERATIVUS.

הוּשְׁיב, הוּשְׁיבוּ : הוּשְׁיבִי

הוּשַׁבְנָה ;

FUTURUM

Singularis.

יוּשְׁיב, תּוּשְׁיב : תּוּשְׁיב, תּוּשְׁיבִי

אוּשְׁיב

Plu-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Pluralis:

יוֹשִׁיבוּ, תּוֹשִׁיבוּ ; תּוֹשֵׁבְנָה
, נוֹשִׁיב

Conjugatio Hophal.

IX. In hâc conjugatione litera *Jod* commutatur in *Sciurek*.

PRÆTERITUM

Fœmininum.	Maſculinum.
&c. הוּשְׁבָה ;	הוּשַׁב, הוּשַׁבְתָּ

INFINITIVUS.

הוּשֵׁב

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

FUTURUM.

Singularis.

יוֹשֵׁב , תּוֹשֵׁב ; תּוֹשֵׁב , תּוֹשְׁבִי

, אוֹשֵׁב &c.

De Conjugatione Hithpahel.

X. Conjugatio *Hitpahel* à norma perfectorum non diſcedit; dicitur enim הִתְיַשַּׁבְתָּ , הִתְיַשֵּׁב &c. Tria excipiuntur verba, quæ mutant *Jod* in *Vau*. Ea ſunt יָסַר *erudivit*, quod facit הִתְוַסֵּר ; יָדַע *cognovit*, & habet הִתְוַדַּע ; יָכַח *arguit*, unde הִתְוַכַּח . Reperitur ſemel נִוַּסְּרוּ *erudientur*.

Ezech.

Ezech. 23. 48. pro נִתְוַסְּרוּ formâ mixtâ ex *Hithpahel* & *Niphal*.

CAPUT VIII.

De Quieſcentibus Aiin, Vau, *vel* Jod.

I. JUnguntur ſimul in hâc conjugatione duæ Quieſcentium formæ, verba ſcilicèt, quorum ſecunda radicalis eſt *Jod* vel *Vau*, quia idem eſt omninò conjugandi modus. Horum irregularitas perpetua eſt in mediâ radicali, quæ vel quieſcit, vel abjicitur. Notandum eſt in hâc verborum formâ radicem ab Infinitivo, non à Præterito eſſe deſumendam. Infinitivus enim קום *ſurgere* tres habet radicales. Præteritum verò tantùm habet duas; ut

ut קָם *ſurrexit*. Alia eſt etiam punctorum forma, ſcilicèt in *Tzere*, ut מֵת *mortuus eſt*; Alia habent *Cholem*, ut אוֹר *illucere*: בּוֹשׁ *erubeſcere*. Quæ terminantur per ת illud abjiciunt, quando aliud ת occurrit, ut à מֵת *mortuus eſt*; in ſecundâ perſonâ Præteriti dicitur מַתָּ non מַתְתָּ.

II. Non omnia tamen verba quorum radicalis media eſt *Vau* aut *Jod*, debent ad hanc Quieſcentium formam referri; quædam enim pauca excipiuntur, quæ plerumque in ה deſinunt; in eis enim media radicalis pronuntiatur, ut קָוָה *expectavit*, הָיָה *fuit*, ſic etiam אָיַב *inimicatus eſt*. גָּוַע *expiravit*; & ſi quæ his ſimilia.

Pro utrâque ſupradictâ formâ unum dum-

dumtaxat paradigma appono verbum קוּם *ſurgere*.

III. *Conjugatio* Kal.

PRÆTERITUM

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
קָמָה		קָם	3
קַמְתְּ		קַמְתָּ	2
	קַמְתִּי &c.		1

PARTICIPIUM
Benoni.

קָם, קָמִים ; קָמָה, קָמוֹת

PARTICIPIUM *Pahul*.

קוּם, קוּמִים ; קוּמָה, קוּמוֹת

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

INFINITIVUS.

קוּם

IMPERATIVUS.

קוּם ׳ קוּמוּ ׃ קוּמִי ׳ קוּמְנָה

FUTURUM

Singularis.

3	יָקוּם	תָּקוּם
2	תָּקוּם	תָּקוּמִי
1	אָקוּם &c.	

De Conjugatione Niphal.

IV. Conjugationis hujus anomalia eſt in mediâ radicali, quæ ſemper habet *Cholem* loco *Sciurech*: prætereà ſub literâ נ characteriſticâ eſt *Camets*; aliquando tamen reperitur *Tzere*.

PRÆ-

Fœmininum. Commune. Muſculinum.

PRÆTERITUM
Singularis.

Fœmininum	Commune	Muſculinum	
נָקוֹמָה		נָקוֹם	3
נְקוּמוֹת		נְקוּמוֹתָ	2
	&c. נְקוּמוֹתִי		1

Benoni:

נָקוֹם׳ נְקוֹמִים׃ נְקוֹמָה׳ נְקוֹמוֹת

INFINITIVUS.

הִקּוֹם

IMPERATIVUS.

הִקּוֹם׳ הִקּוֹמוּ׃ הִקּוֹמִי׳ הִקּוֹמְנָה

PU-

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	FUTURUM Singularis.		
תָּקוּם		יָקוּם	3
תָּקוּמִי		תָּקוּם	2
	&c. אָקוּם		1

De Conjugatione Pihel.

V. Conjugatio *Pihel* anomaliam habet in ſecundâ radicali, quæ quieſcit in *Cholem*; geminatur ultima, quia *Vau* non poteſt accipere *Daghes* forte quod eſt characteriſticum conjugationis.

Forma eadem eſt cum verbis geminantibus ſecundam radicalem; ſed ratio formationis diverſa eſt. Nam in Geminantibus ſecundam, litera geminata radicalis eſt; in Quieſcentibus verò *Aiin*, *Vau*, duplicata litera ad conjuga-

tionis formam pertinet, non ad radicem.

VI. Fiunt ex hâc Quieſcentium formâ verba quatuor literarum hoc modo. Prima & tertia geminantur, media verò ejicitur; exempli gratiâ כִּלְכֵּל *ſuſtentavit* à כּוּל *capere*. Sunt etiam nonnulla, quæ flectuntur in *Pihel* more perfectorum, ut חִיֵּב *reum fecit* à חוֹב *debitor*. קִיֵּם *ſtabilivit* à קוּם.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	

PRÆTERITUM *Pihel*.

Singularis.

Fœmininum	Commune	Maſculinum	
קוֹמְמָה		קוֹמֵם	3
קוֹמַמְתְּ		קוֹמַמְתָּ	2
	&c. קוֹמַמְתִּי		1

PAR-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PARTICIPIUM
Benoni.

מְקוֹמֵם, יִם׃ מְקוֹמְמָה &
מְקוֹמֶמֶת, וֹת

PARTICIPIUM
Pabul.

מְקוֹמָם, יִם׃ מְקוֹמָמָה, וֹת

INFINITIVUS.

קוֹמֵם

IMPERATIVUS.

קוֹמֵם, קוֹמְמוּ׃ קוֹמְמִי
, קוֹמֵמְנָה

FU-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

FUTURUM

Singularis.

תְּקוֹמֵם		יְקוֹמֵם	3
תְּקוֹמְמִי		תְּקוֹמֵם	2
	&c. אֲקוֹמֵם		1

VII. *Conjugatio* Puhal.

PRÆTERITUM

Singularis.

קוֹמַם; קוֹמַמְתָּ: קוֹמְמָה &c.

INFINITIVUS.

קוֹמֵם

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
FUTURUM			
Singularis.			
תְּקוּמֵם		יְקוּמֵם	3
תְּקוּמְמִי		תְּקוּמֵם	2
	אֲקוּמֵם		
Pluralis.			
&c. תְּקוּמֵמְנָה		יְקוּמְמוּ	

De Conjugatione Hiphil.

VIII. Anomalia hujus conjugationis eſt in mediâ radicali, aut ejectâ, aut in *Jod* commutatâ. Characteriſtica ה habet ſub ſe vocalem longam, quia præponitur voci monoſyllabæ.

Participium *Benoni* ſœpè habet *Tzere* loco *Chiric*, quod etiam interdùm Futuro contingit.

PRÆ-

Digitized by Google

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	

PRÆTERITUM
Hiphil.

Singularis.

הֵקִימָה		הֵקִים	3
הֵקַמְתְּ		הֵקַמְתָּ	2
	&c. הֵקַמְתִּי		1

Eſt alia hujus Præteriti forma.

Idem PRÆTERITUM

Singularis.

הֵקִימָה		הֵקִים	3
הֲקִימוֹת		הֲקִימוֹתָ	2
	&c. הֲקִימוֹתִי		1

PARTICIPIUM *Benoni*.

מֵקִים· יִם ׃ מְקִימָה· מְקִימוֹת

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PARTICIPIUM

Pabul.

מוּקָם ; ִים : מוּקָמָה ; מוּקָמוֹת

INFINITIVUS:

הָקִים vel הָקֵם

IMPERATIVUS:

הָקֵם , הָקִימוּ : הָקִימִי , הָקֵמְנָה

FUTURUM.

Singularis.

יָקִים ; תָּקִים : תָּקִים ; תָּקִימִי

&c. אָקִים ,

IX. *Con-*

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	

IX. *Conjugatio* Hophal.

PRÆTERITUM

Singularis.

הוּקְמָה		הוּקַם	3
הוּקַמְתְּ		הוּקַמְתָּ	2
	&c. הוּקַמְתִּי		1

INFINITIVUS.

הוּקֵם & הוּקַם

FUTURUM

Singularis.

תּוּקַם		יוּקַם	3
תּוּקְמִי		תּוּקַם	2
	אוּקַם		1

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Pluralis.

&c. תּוּקַמְנָה יוּקְמוּ

De Conjugatione Hithpahel.

X. Conjugatio *Hithpahel* addit literas characteriſticas הִתְ conjugationi *Pihel* unde fit.

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PRÆTERITUM

הִתְקוֹמְמָה הִתְקוֹמֵם

&c. הִתְקוֹמַמְתָּ

Benoni.

&c. מִתְקוֹמֵם

Cœ-

Cœtera tempora ob facilitatem omitto. Eſt & altera forma ut הִתְקִים *ſe ipſe confirmavit, conſtituit.* הִצְטַיֵּד *in viaticum ſumpſit* à צוּד *venatus eſt*, in qua voce ט ponitur poſt צ pro ת, ut ſupra diximus agendo de perfectis.

CAPUT IX.

De Quieſcentibus literâ radicali Aleph.

I. HÆc verba dicuntur Quieſcentia *Lamed*, *Aleph*, eorum anomalia eſt in א, quæ ut plurimùm quieſcit in vocali longâ. Non multùm iſta Quieſcentium forma à perfectorum regulis diſcedit. Duplex eſt Præteriti forma; altera in ׳ & ׳׳ ut מָלֵא *im-*

plevit; alia cum duplice *Cametz*, ut in מָצָא *invenit*. Nonnunquam inter conjugandum hæc verba amittunt א, aliquando etiam flectuntur ut Quieſcentia *Lamed*, *He*, de quibus infrà.

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

II. *Conjugatio* Kal.

PRÆTERITUM

Singularis.

Fœmininum	Commune	Maſculinum	
מָצְאָה		מָצָא	3
מָצָאת		מָצָאתָ	2
	&c. מָצָאתִי		1

PARTICIPIUM

Benoni.

מוֹצֵא, יִם: מוֹצְאָה, מוֹצְאוֹת

PAR-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PARTICIPIUM

Pabul.

מָצוּא ; ִים : מְצוּאָה , מְצוּאוֹת

INFINITIVUS.

מָצוֹא & מְצוֹא vel מְצוֹאת

IMPERATIVUS.

מְצָא , מִצְאוּ : מִצְאִי , מְצֶאנָה

FUTURUM

Singularis.

יִמְצָא , תִּמְצָא : תִּמְצָא , תִּמְצְאִי
אֶמְצָא ,

III. *Con-*

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	

Conjugatio Niphal.

PRÆTERITUM

Singularis.

נִמְצְאָה		נִמְצָא	3
נִמְצֵאת		נִמְצֵאתָ	2
	&c. נִמְצֵאתִי		1

Benoni.

נִמְצָא , נִמְצָאִים ; נִמְצָאָה

נִמְצָאוֹת

INFINITIVUS.

הִמָּצֵא

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

IMPERATIVUS:

הָמְצָא׳ הָמְצְאוּ ׃ הָמְצְאִי

הָמְצֶאנָה

FUTURUM

3 יָמְצֵא׳ תָמְצֵא ׀ תָמְצֵא׳ תָמְצְאִי

אָמְצֵא &c.

IV. *Conjugatio* Pihel.

PRÆTERITUM

Singularis.

מִצֵּא׃ מִצֵּאתָ ׀ מִצְּאָה׳ מִצֵּאת

׳מִצֵּאתִי &c.

Benoni,

מְמַצֵּא׳ ים   מְמַצְּאָה׳ ות ·

Pa-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Pahul.

מְמֻצָּאוֹת ׃ מְמֻצָּאָה ׃ מְמֻצָּאִים ׃ מְמֻצָּא

INFINITIVUS.

מַצּוֹאת & מָצָא

IMPERATIVUS.

מַצֵּא ׳ מַצְּאוּ ׃ מַצְּאִי ׳ מַצֶּאנָה

FUTURUM

3 יְמַצֵּא תְּמַצֵּא &c.

V. *Conjugatio* Puhal.

Punčto Kibbuts differt à præcedenti.

PRÆTERITUM

Singularis.

3 מֻצָּא מֻצְּאָה &c.

Be-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Benoni.

מֻצָּא, יִם׃   מֻצָּאָה, וֹת׃

INFINITIVUS.

מֻצוֹא & מֻצוֹאת

FUTURUM

יְמֻצָּא   תְּמֻצָּא &c.

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Conjugatio Hiphil.

PRÆTERITUM.

3 הִמְצִיא   הִמְצִיאָה

2 הִמְצֵאתָ   הִמְצֵאת

1 הִמְצֵאתִי

Pa-

Fœmininum. Commune. Muſculinum.

Pahul. &c. מֻמְצָא

Benoni. &c. מַמְצִיא

INFINITIVUS:

הַמְצִיא vel הַמְצֵא

IMPERATIVUS.

הַמְצֵא , הַמְצִיאוּ : הַמְצִיאִי

הַמְצֶאנָה ;

FUTURUM.

3 יַמְצִיא &c. תַּמְצִיא

אַמְצִיא

VI. *Con-*

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

VI. *Conjugatio* Hophal.

PRÆTERITUM.

Fœmininum	Masculinum	
הָמְצְאָה	הָמְצָא	3
הָמְצֵאת	הָמְצֵאתָ	2
	הָמְצֵאתִי &c.	1

Benoni.

הָמְצָא, יִם &c.

INFINITIVUS.

הָמְצוֹאת vel הָמְצֵא

FUTURUM.

3 יָמְצָא, תָּמְצָא; תָּמְצָא

אָמְצָא, &c. תָּמְצְאִי

VII. *Con-*

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

VII. *Conjugatio* Hithpahel.

PRÆTERITUM.

3 הִתְמַצֵּא הִתְמַצְּאָה

2 הִתְמַצֵּאתָ &c.

Benoni.

מִתְמַצֵּא &c.

INFINITIVUS.

הִתְמַצֵּא

IMPERATIVUS.

הִתְמַצֵּא , הִתְמַצְּאוּ ׃ הִתְמַצְּאִי

הִתְמַצֶּאנָה

FUTURUM.

3 יִתְמַצֵּא תִּתְמַצֵּא &c.

CA-

CAPUT X.

De Quieſcentibus tertiâ radicali ה.

I. AD hunc Heteroclitorum ordinem referuntur verba omnia, quorum ultima radicalis eſt ה. Horum anomalia eſt triplex per omnes Conjugationes. Primò enim ה quieſcit: ſecundò abjicitur: tertiò in aliam literam commutatur.

II. Singula tempora propriam habent terminationem à perfectorum regulis diſcrepantem. Prima Præteriti vox ſemper deſinit in *Camets* in quâlibet conjugatione: Participia habent *Segol*, excepto *Pahul* in conjugatione *Kal*, quod habet *Jod*. Infinitivus aſſu-

mit *Cholem*, vel וֹת. Gerundia cum literis ב, כ, ל, מ admittunt ſolam terminationem וֹת. Imperativus poſtulat *Tzere*. Futurum verò *Segol*. Interdùm hæc *verba* formam aſſumunt Quieſcentium *Pe*, *Aleph*.

III. Quatuor verba, quæ habent *Mappic* in ultimâ radicali ה, ſequuntur perfectorum normam; ea ſunt גָּבַהּ *exaltavit ſe*, כָּמַהּ *concupivit*, נָגַהּ *ſplenduit*, תָּמַהּ *admiratus eſt*. Paradigma pro Quieſcentibus *Lamed*, *He* erit verbum מָנַה *numeravit*, vel *ſupputavit*.

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

IV. *Conjugatio* Kal.

PRÆTERITUM

Singularis.

מָנְתָה		מָנָה	3
מָנִית		מָנִיתָ	2
	מָנִיתִי		1

Pluralis.

	מָנוּ		3
מְנִיתֶן		מְנִיתֶם	2
	מָנִינוּ		1

Benoni.

מוֹנֶה, מוֹנִים ; מוֹנָה, מוֹנוֹת

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PARTICIPIUM *Pahul.*

מָנוּי, מְנוּיִם ׃ מְנוּיָה, מְנוּיוֹת

INFINITIVUS.

מָנוֹה & מָנוֹת vel מְנוֹת

IMPERATIVUS.

מְנֵה, מְנוּ ׃ מְנִי, מְנֶינָה

FUTURUM.

3 יִמְנֶה תִּמְנֶה

2 תִּמְנֶה תִּמְנִי

1 אֶמְנֶה

Pluralis.

3 יִמְנוּ תִּמְנֶינָה

2 תִּמְנוּ תִּמְנֶינָה

1 נִמְנֶה

V. In Futuro Conjugationis *Kal* variantur puncta maximè propter gutturales, dicitur enim ab עָלָה *aſcendit*, in primâ Futuri אֶעֱלֶה *aſcendam*, in tertiâ יַעֲלֶה.

Sedulò etiam eſt notandum in Futuro abjici ſœpiſſimè literam ה. Primò enim dicitur וַיִּקֶן & *poſſedit*, quod accidit præſertìm ſi *Vau* converſivum præfigatur, & tunc *Segol* ſecundæ radicalis ad primam retrahitur, & literæ איתן Futuri formativæ aſſumunt *Chiric* vel *Tzere*, ut תֵּפֶן *reſpicies*. Sed ſi prima vel ſecunda radicis litera eſt gutturalis, loco illius *Segol* quod retrahitur ad primam, ponitur *Patach*, ut וַיִּחַן & *caſtrametatus eſt*. Interdùm duplex *Patach* reperitur, ut וָאַעַן & *reſpondi*

pro וָאֶעֱנֶה, & aliquando illud *Patach* tranſit in *Camets*, ut וַיָּחַל *&* *ægrotavit*.

Secundò tùm ponuntur duo *Sceva* ſub duabus radicalibus, quæ remanent, quando ſecunda radicis litera eſt una ex בגדכפת, ut יֵרְדְּ *dominabitur*; וַתֵּבְךְּ *& flevit*, וַיֵּשְׁתְּ *& bibit*. Quod contingit voci וַיַּרְא, *& vidit à* רָאָה. Tertiò ex verbo הָיָה *fuit*, dicitur in Futuro אֶהִי pro אֶהְיֶה *ero*. ſic in aliis perſonis תְּהִי *eris*, יְהִי *erit*. Quartò verba, quæ incipiunt à נ unicam tantùm ſervant radicalem תֵּט pro תִּטֶּה *inclinabit* à נָטָה *inclinavit*; יֵז pro יִזֶּה à נָזָה *aſperſit*;

וַיֵּךְ

וַיַּךְ *& percutiet à* נָכָה *percuſſit.*

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	

VI. *Conjugatio* Niphal.

PRÆTERITUM

נִמְנְתָה		נִמְנָה	3
נִמְנֵית		נִמְנֵיתָ	2
	נִמְנֵיתִי		1

Pluralis.

	נִמְנוּ		3
נִמְנֵיתֶן		נִמְנֵיתֶם	2
	נִמְנֵינוּ		1

PARTICIPIUM

Benoni.

נִמְנֶה ׳ יִם ׃ נִמְנָה ׳ וֹת ·

Fœmininum. Commune. Muſculinum.

INFINITIVUS.

הָמְנֵה, הָמְנוֹה, הָמְנוֹת

IMPERATIVUS.

הָמְנֵה, הָמְנוּ ׃ הָמְנִי, הָמְנֶינָה ׃

FUTURUM.

Singularis.

יָמְנֶה; תָּמְנֶה ׃ תָּמְנֶה, תָּמְנִי
אָמְנֶה,

Pluralis.

יָמְנוּ, תָּמְנוּ ׃ תָּמְנֶינָה
נָמְנֶה,

VII. *Con-*

VII. *Conjugatio* Pihel.

PRÆTERITUM

Singularis.

מִנָּה׳ מִנֵּיתָ ׃ מִנְּתָה׳ מִנֵּית

מִנֵּיתִי &c.

PARTICIPIUM

Benoni.

מְמַנֶּה׳ יִם ׃ מְמַנָּה׳ וֹת

PARTICIPIUM

Pahul.

מְמֻנֶּה׳ יִם ׃ מְמֻנָּה׳ וֹת

INFINITIVUS.

מַנֵּה׳ מַנּוֹה׳ מַנּוֹת

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

IMPERATIVUS.

מַנֵּה, מַנּוּ ׃ מַנִּי, מַנֶּינָה

FUTURUM

Singularis.

יְמַנֶּה ,תְּמַנֶּה ׃ תְּמַנֶּה, תְּמַנִּי
אֲמַנֶּה

Pluralis.

יְמַנּוּ, תְּמַנּוּ ׃ תְּמַנֶּינָה
נְמַנֶּה,

VIII. *Conjugatio* Puhal.

PRÆTERITUM

מֻנָּה, מֻנֵּית ׃ מֻנְּתָה, מֻנֵּית
מֻנֵּיתִי, &c.

IN-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

INFINITIVUS.

מְנוֹת , מְנוֹה

FUTURUM

יְמֻנֶּה , תְּמֻנֶּה : תְּמֻנֶּה , תְּמֻנִּי

, אֲמֻנֶּה &c.

IX. *Conjugatio* Hiphil.

PRÆTERITUM

Singularis.

הִמְנְתָה	הִמְנָה	3
הִמְנֵית	הִמְנֵיתָ	2
	הִמְנֵיתִי &c.	1

Be-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Benoni.

מַמְנֶה, יִם : מַמְנָה, וֹת

Pahul.

מָמְנֶה, יִם : מָמְנָה, וֹת

INFINITIVUS.

הַמְנֵה, הַמְנוֹת

IMPERATIVUS.

הַמְנֵה, הַמְנוּ : הַמְנִי, הַמְנֶינָה

FUTURUM

Singularis.

יַמְנֶה, תַּמְנֶה : תַּמְנֶה, תַּמְנִי

אַמְנֶה, &c.

Præ-

Præteritum hujus conjugationis non tantùm recipit *Chiric* ſub ה figurativo, ſed etiam *Segol*, ut הֶגְלָה *migrare fecit*; adhibet etiam *Patach*, ut הַרְאֵיתִי *feci videre*. Secunda radicalis recipit etiam *Chiric*, ut הִגְלִית *deportaviſti*. Futurum rejecto ה habet duplex *Segol*, יֶרֶב *multiplicabit*. vel duplex *Patach* וַיַּעַל & *obtulit*, *aſcendere fecit*. Aliquando iſtud Futurum eſt monoſyllabum, ut יַךְ *percutiet* pro יַכֶּה, וָאַט & *admovi* pro וָאַטֶּה à נָטָה.

X. *Con-*

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	

X. *Conjugatio* Hophal.

PRÆTERITUM
Singularis.

Fœmininum	Commune	Maſculinum	
הֳמְנְתָה		הֳמְנָה	3
הֳמְנֵית		הֳמְנֵיתָ	2
	&c. הֳמְנֵיתִי		1

INFINITIVUS.

הֳמְנֵה, הֳמְנֹה

FUTURUM:

יֳמְנֶה, תֳּמְנֶה: תֳּמְנֶה, תֳּמְנִי

אֳמְנֶה, &c.

XI. *Con-*

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

XI. *Conjugatio* Hithpahel.

PRÆTERITUM

Singularis.

3	הִתְמַנָּה	הִתְמַנְּתָה
2	הִתְמַנֵּיתָ	הִתְמַנֵּית
1	הִתְמַנֵּיתִי &c.	

Benoni .

מִתְמַנֶּה ، יִם : מִתְמַנָּה ، וֹת

IMPERATIVUS.

הִתְמַנֵּה ، הִתְמַנּוּ : הִתְמַנִּי
، הִתְמַנֶּינָה

FU-

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	FUTURUM		
תִּתְמַנֶּה		יִתְמַנֶּה	3
תִּתְמַנִּי		תִּתְמַנֶּה	2
	&c. אֶתְמַנֶּה		1

In Præterito hujus Conjugationis verbum שָׁחָה *incurvavit ſe*, *adoravit*, habet הִשְׁתַּחֲוָה, in ſecundâ perſonâ maſculinâ הִשְׁתַּחֲוֵיתִי, הִשְׁתַּחֲוִיתָ. In Futuro defectivè dicitur יִשְׁתַּחוּ *& inclinabunt ſe* pro יִשְׁתַּחֲווּ.

Hæc ſunt, quæ de verbis quantâ potui brevitate collegi, plura præſertìm anomala ſciens omiſi, ſed quæ per regulas ſuprà datas facilè addiſcentur; ſi quæ alia deſint, uſus, cum Sacrarum Paginarum

rum aſſiduâ lectione ea Tyronem edocebit.

CAPUT XI.

De Modo inveſtigandi radices vocum.

I. Summæ neceſſitatis eſt ad Linguam Sanctam ediſcendam, radices vocum dignoſcere. Radix dicitur vox primitiva, conſtans ut plurimùm tribus dumtaxat literis, aliquando duabus, raró quatuor, vel quinque.

II. Literæ, quæ non ſunt de radice, vocantur ſerviles, quod formandis, augendiſve vocibus inſerviant. Eæ ſunt משה וכלב יתאן. Sic à radice פקר fit מפקר additâ literâ

ſervili מ. Nulla in radicibus inveſtigandis habetur punctorum vocalium ratio, quia ſolæ literæ conſonantes pertinent ad radicem.

III. Ex literis ſervilibus jam dictis hæ quatuor אלבש in medio & fine vocis ſunt ſemper radicales, in principio verò ſunt ut plurimùm ſerviles. At iſtæ quatuor הבמן in medio radicales ſunt, in principio verò, & in fine interdùm radicales, ſœpiùs ſerviles. Demum reliquæ tres תוי modò radicales ſunt, modò ſerviles, in medio, in fine, & in principio.

IV. Voces quæ à radicibus derivantur, fiunt per additionem unius literæ, vel plurium deſumptarum ex iſtâ voce וְהָאֶמַנְתִּי. Sic à radice דָּבַר *locutus eſt*, fit מִדְבַּר *deſertum*, דְּבִיר

Ady-

Adytum. à מָלַךְ *regnavit*, fit מַלְכוּת *regnum*. Ab יָדַע *ſcivit*, יִדְּעֹנִי *Ariolus*; מוֹדַעַת *cogitatio*.

V. Fiunt etiam per detractionem literæ unius radicalis, ut à גָּלַל *volvit*, fit גַּל *cumulus*. à גּוּר *peregrinatus eſt*, גֵּר *peregrinus*. à בָּנָה *ædificavit*, בֵּן *filius*, בַּת *filia*. Ab יָדַע *ſcivit*, דֵּעַ *ſcientia*.

VI. Formantur nomina à radice, addendo ſimul & detrahendo literas. Sic à נָגַשׁ *acceſſit*, fit גֶּשֶׁת *accedere*: Tandem fiunt voces literis radicalibus ſervatis per ſolam punctorum vocalium mutationem, ut à דָּבַר *dixit*, fit דָּבָר vel דְּבַר *verbum*, דֶּבֶר *peſtis*.

ſtis. à נָדַר *vovit*, נֶדֶר *votum*.

VII. Facilis modus eſt reperiendæ radicis, ſi literæ removeantur, quæ videntur non eſſe de radice. Eæ ſunt formativæ temporum, & perſonarum in verbis, affixa, articuli & conjunctio ו quando in principio vocis reperitur. Attendatur etiam an ſit litera cum puncto *Daghes*, quo defectus ſœpiſſimè literæ præcedentis denotatur, niſi ſit in verbo ad formationem conjugationis; aut in his literis בגד כפת ad tollendam quandam aſperitatem, quæ in iis reperitur. Eſt & alius modus quo poſſunt reperiri radices. Oblatâ voce cujus radix quæritur, omnes primò literæ ſerviles ſummovendæ ſunt, tunc ſi tres remaneant literæ, eæ ut plurimùm radiçem formant. Si verò duæ tantùm ſuperſint, addenda erit una ſervilis deſum-

ſumpta ex ſupradictis num. 2. & ponenda, ſive in principio, in medio, ſeu in fine prout notavi num. 3. Vulgo tamen *Jod* vel *Nun* initio vocis additur; *Vau* ponitur in medio, & *He* in fine. Si tamen poſteà radix non reperiatur, duplicanda eſt ſecunda radicalis, quod fit præſertim ſi illa ſecunda habeat *Daghes*. Si verò una remaneat litera poſtquam detractæ ſunt ſerviles, *Jod* vel *Nun* poſſunt addi initio, & *He* ad finem apponi, ut ab הַט *inclinare fac*, fit נָטָה *inclinavit*, à תִּתְכֶּינָה *vos fœminæ percutiemini*, vel *percutietis voſmetipſæ*, 2. & 3. perſ. plur. fœm. Fut. conj. *Hithpahel*, abjectis ſervilibus ſola ſupereſt litera כ, adde *Nun* initio, *He* ad finem appone, ſcilicet poſt כ, fit נָכָה *percuſſit*.

CAPUT XII.

De Syntaxi.

I. PErpaucæ ſunt Syntaxeos regulæ, quas in revolvendis Sacris Paginis annotamus, has referre breviter juvat. Genus Neutrum deeſt, cujus loco Maſculinum aliquandò, Fœmininum verò ſœpiùs adhibetur, ut אַחַת שָׁאַלְתִּי *unam petii*.

II. Adjectivum convenit Subſtantivo, ſicut in cœteris linguis, ut טוֹב אָדָם *vir bonus*. Cùm duo nomina ſubſtantiva occurrunt, quorum aliud ſit in nominativo plurali, alterum verò in genitivo, fit quaſi vox una è duabus, mediante lineolâ *Maccaph*, ut in exemplo ſe-

ſequenti videre eſt, פּוֹעֲלֵי־אָוֶן *operantes iniquitatem*. Ea conſtructio vocatur, vel *ſtatus regiminis*, vel *ſtatus conſtructus*, fitque è plurali, remotâ literâ ם, & literâ *Jod* quieſcente in *Tzere*. Adeò hujus regiminis, quod proprium eſt ſolius Maſculini, amantes ſunt Hebræi, ut illud etiam in nominibus fœmininis admittant, inſerentes י poſt ſyllabam וֹת, v. g. לְנִפְלְאוֹתָיו *miraculis ejus*.

III. Genitivus ſubſtantivi nominis ſœpè loco adjectivi ponitur, ut אַדְמַת קוֹדֶשׁ *terra Sanctitatis*, pro *Sancta*. אַנְשֵׁי־לֵבָב *viri cordis*, ſcilicet *viri cordati*, *animoſi*. Nota obiter frequentem eſſe genitivi uſum. Vulgò enim Adjectiva caſum hunc poſt ſe obtinent, niſi ſequatur præpoſitio.

IV. Gradus comparativus exprimitur per præpoſitiones מִן aut מִ excluſo *Nun*, ut טוֹבָה חָכְמָה מִפְּנִינִים *bona ſapientia præ margaritis*, ideſt *melior*. Superlativus autem per adverbium מְאוֹד *valde*; per duplicationem gradus poſitivi, ut נָעִים נָעִים *amœniſſimus*; per literam בּ poſitam ante ultimum nomen, ut הַיָּפָה בַּנָּשִׁים *ò pulchra in fœminis*; Aliquando etiam per appoſitionem genitivi pluralis, ut אַדִּיר הָרוֹעִים *potens paſtorum*.

V. Ad rei amplitudinem demonſtrandam eximiamque nobilitatem, Hebræi apponunt Dei nomen rei laudandæ, ut אַרְזֵי־אֵל *Cedri Dei*, Pſal. 180. 11. הַרְרֵי־אֵל *Montes Dei*, ideſt *Montes altiſſimi*. Si multitudo aut univer-

verſalitas denotanda eſt, id efficiunt per reduplicationem ejuſdem vocis, ut בֶּאֱרוֹת בֶּאֱרוֹת *putei putei*, ideſt, *putei plurimi*. Abſtractis Nominibus omninò utuntur pro concretis v. gr. אַשְׁרֵי־הָאִישׁ *beatitudines viri* pro *beatus vir*.

V. Frequentèr ſupprimitur pronomen אֲשֶׁר *qui*, *quæ*; Tunc maximè ſenſus lectionis attendendus eſt, ut יֵדְעוּ גוֹיִם אֱנוֹשׁ הֵמָּה *ſciant gentes homo ipſæ*. Quæ figura milliès in Sacris paginis reperitur. Contrà verò ſœpè cum eodem pronomine אֲשֶׁר, affixum ו vel נו redundat, verbi gratiâ, כַּמּוֹץ אֲשֶׁר־תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ *ſicut gluma quam projiciet eam ventus*.

VI. Gaudet inprimis Sacra Lingua verbis, quæ regant nomina ab iiſdem ipſis

Digitized by Google

ipſis verbis profecta, ut אֶת־הַמַּרְאֶה אֶרְאֶה *videbo viſionem*. Infinitivus etiam ſœpiſſimè Præterito, vel Futuro adjungitur, ut רָאוֹ רָאִינוּ *videndo vidimus*. Conjunctio וְ cum *Sceva*, præfixa Præterito, illud ſœpè in Futurum convertit, וְאָמַרְתָּ *& dixiſti*, pro *dices*. E contra eadem conjunctio וַ cum *Patach*, præfixa Futuro, illud mutat in Præteritum, ut וַיְדַבֵּר *& locutus eſt*.

VII. In Numeris vox שָׁנָה *annus* concordat aliquando cum numero plurali, licèt ſingularis ipſa ſit. Sic שְׁמוֹנִים שָׁנָה *octoginta anni*. Numerus minor vulgò majori præponitur; ut חָמֵשׁ שָׁנִים וּמְאַת שָׁנָה *quinque anni & centum anni*.

CA-

CAPUT XIII.

De Præfixis, & *Affixis*.

I. P*Ræfixa*, ſunt literæ è pronominibus deſumptæ, quæ vocum initio, vel fini apponuntur, & habent vim pronominum. Ea duo ſunt שֶׁ, quod ab אֲשֶׁר, & ה ab הוּא. Aliquando שֶׁ relativum eſt, ut שֶׁעֲמָלוֹ *cujus labor ejus*. ה verò demonſtrativum, ut הַדָּבָר *hæc res*. Illud præfixum ה vulgò emphaticum vocatur. Paragogicum verò eſt quando fini vocis affigitur, quod contingit in ſecundâ perſonâ ſingulari Maſculinâ in Præterito, in Imperativo, Infinitivo, ac in primâ perſonâ tum ſingulari

gulari tum plurali Futuri, ut מָלַכְתָּ *regnaſti*. Sœpè literæ בכל extrudunt ה emphaticum, & retinent punctum vocale quod ipſi competit, ut בַּדֶּרֶךְ pro בְּהַדֶּרֶךְ *in via*. Notandum inſuper ה præfixum, multoties interrogationi deſervire, ut הֲבַת *num filia?* הֶאָנוֹכִי *numquid ego?* Quandoquè autem fini vocum apponitur ה, & tunc ſignificat propoſitionem *verſus*, ut אַרְצָה *terram verſus*, סְדוֹמָה *Sodomam verſus*.

II. Affixa item è pronominibus eruuntur, & fini vocum adhærent, eamdemque vim habent, ac pronomen integrum, ut דְּבָרוֹ *verbum ejus*. ו deſumitur

mitur ab הוא. Si nomen Maſculinum terminatur per ה, tunc loco affixi ו uſurparur הו. Sic à voce מַעֲשֶׂה fit מַעֲשֵׂהוּ *opus ejus*; quod in ſingulari tantùm numerò contingit; in plurali verò ponitur ו, ut מִמַּעֲשָׂיו *ab operibus ſuis*.

III. Tabula Affixorum.

	Prima perſ. Com.	Maſc. 2.	Fœm. 2.
Sing.	ִי , נִי ego, meus.	כָה , ךָ tu, tuus	ךְ , כִי tu, tua
Plur.	נוּ nos, noſter	כֶם vos, veſter	כֶן vos, veſtra

	Maſc. 3.	Fœm. 3:
Sing.	נוּ , וֹ , הוּ ille, ſuus	הָּ הָ נָה illa, ſua
Plur.	מוֹ מָ הֶם illi, ſui	ןָ הֶן illæ, ſuæ

Affi-

Affixorum exempla in Nominibus numeri Singularis.

י	דְּבָרִי	verbum	meum. Com. Gen.
ab אֲנִי	דְּבָרֵנוּ		noſtrum.
ךָ	דְּבָרְךָ		tuum. Maſc.
ab אַתָּה ךְ כִּי	דְּבָרֵךְ		tuum. Fœm.
כֶם כֶן	דְּבַרְכֶם·כֶן		veſtrũ M.& F.
וֹ	דְּבָרוֹ	negotium,	ejus. Maſc.
ab הוּא הּ	דְּבָרָהּ		ejus. Fœm.
ם ן	דְּבָרָם, ן		illorũ, illarũ.

Ea-

Eadem cum Pluralibus.

י	דְּבָרַי	verba negotia,	mea.
נוּ	דְּבָרֵינוּ		noſtra.
ךָ	דְּבָרֶיךָ		tua. Maſc.
ךְ	דְּבָרַיִךְ		tua. Fœm.
כֶם · כֶן	דִּבְרֵיכֶם · כֶן		veſtra M.F.
ו	דְּבָרָיו		ejus. Maſc.
הָ	דְּבָרֶיהָ		ejus. Fœm.
הֶם · הֶן	דִּבְרֵיהֶם · הֶן		iilorũ,illarũ
מוֹ	דְּבָרֵימוֹ		illorũ. Maſ.

No-

Nomen Fœmininum eodem modo affixa recipit; ſi tamen deſinat in ה , illud mutat in ת. Exempli gratiâ תּוֹרָה *lex* תּוֹרָתִי *lex mea*, תּוֹרָתֵנוּ *lex noſtra*. In plur. תּוֹרוֹתֵינוּ *leges noſtræ* &c. Quia etiam verbis adduntur affixa, exemplum ſubjicere neceſſe eſt.

IN VERBIS.

PRÆTERITUM

Kal.

ille docuit. לָמַד affixa;

eos	לְמָדָם לְמָדָמוֹ	eum	לְמָדוֹ לְמָדָהוּ	3. pe
eas	לְמָדָן	eam	לְמָדָהּ	

te Maſc.	לְמָדְךָ	2. perſ.
te Fœm.	לְמָדֵךְ	
me Com.	לְמָדָנִי	3. perſ.

vos Maſc.	לְמַדְכֶם
vos Fœm.	לְמַדְכֶן
nos Com.	לְמָדָנוּ

illa docuit לָמְדָה

eos	לְמָדָתָם / לְמָדָתַם	eum	לְמָדַתְהוּ / לְמָדַתּוּ	3. pe.
eas	לְמָדָתָן / לְמָדָתַן	eam	לְמָדָתָהּ / לְמָדַתָּהּ	

te

te Maſc.	לְמָדַתְךָ	2. per.
te Fœm.	לְמָדָתֵךְ	
me Com.	לְמָדַתְנִי	1. per.

---

vos Maſc.	לְמָדַתְכֶם
vos Fœm.	לְמָדַתְכֶן
nos Com.	לְמָדַתְנוּ

Tu vir docuiſti לָמַדְתָּ

תָּנִי	תָּהּ	תָּהוּ תּוֹ	לַמֵּד
me	eam	eum	
תָּנוּ	תָּן	תָּמוֹ תָּם	
nos	eas	eos	

Tu Fœm. docuiſti לָמַדְתְּ

לָמַד

תִּיו תִּיהוּ תִּיהָ תִּינִי

me eam eum

תִּים תִּין תִּינוּ

nos eas eos

Eadem forma inſervit primæ perſonæ לָמַדְתִּי affixa tamen primæ perſonæ locum hic non habent.

Docuerunt illi, & illæ לָמְדוּ

לָמ

דוּהוּ דוּהָ דוּךָ דוּךְ דוּנִי

me C. te F. te M. eam eum

דוּם דוּן דוּכֶם דוּכֶן דוּנִי

nos C. vos F. vos M. eas eos

Do-

Docuiſtis vos לִמַּדְתֶּם , תֶּן

תוהו תוה תוני
me eam eum

תום תון תונו
nos eas eos

} לְמַדְ

Docuimus לִמַּדְנוּ Com.

נוהו נוה נוּךָ , נוךְ
te F. te M. eam eum

נום נון נוכם נוכן
vos F. vos M. eas eos

} לְמַדְ

PARTICIPIUM præſens.

Docens לוֹמֵר Maſc.

דוֹ דֵהוּ דָהּ דֵךְ דֵנִי me te F. eam eum דָם דָן דֵנוּ nos eas eos	}	לוֹמְ

Dicitur in ſecundâ perſonâ.

לוֹמֶרְךָ לוֹמֶרְכֶם כֶן

vos F. vos M. te M.

Docentes לוֹמְרוֹת & לוֹמְרִים

דָיו דֶיהָ דֶיךָ דַיִךְ דַי me te F. te M. eam eum דֵיהֶם דֵיהֶן דֵיכֶם כֶן דֵינוּ nos vos F. vos M. eas eos	}	לוֹמְ

Par-

Participium *Pabul* eodem modo, quo præcedens recipit affixa, ſic לָמוּד *edoctus* לְמוּדוֹ *edoctus ab eo*.

Forma לוּמְדָה Fœminina, nulla recipit affixa; ea verò quæ eſt cum duplici *Segol*, ut לוּמֶדֶת, ſe habet, ut nomina generis fœminini.

INFINITIVUS *Kal*.

לְמוֹד docere.

לָמְ{ דוֹ דֵהוּ דֶנּוּ דָהּ דֶנָּה דְךָ דֵךְ

te F. te M. eam eum

דִי דֵנִי דָם דָן דְכֶם דְכֶן

vos F. vos M. eas eos me

דֵנוּ nos

Dicitur etiam

לְמָדֵךְ לְמָדְכֶם כֵּן

VI. Imperativus ſervat formam Infinitivi in formâ לְמוֹד. Affixum ם hìc habet ante ſe *Tzere* לְמָדֵם *doce ea*. Altera forma לְמַד mutat *Patach* in *Cametz*, ut לְמָדֵנִי *doce me*.

לִמְדִי לִמְדוּ

Nulla hìc mutatio fit. In voce לְמוֹדְנָה *docete vos fœminæ*, ſi affixa jungenda ſint, jungentur ad formam לִמְדוּ. Sic etiam fit in hâc voce Futuri תִּלְמוֹדְנָה.

VII. FU-

VII. FUTURUM.

יִלְמוֹד תִּלְמוֹד אֶלְמוֹד נִלְמוֹד

Eodem modo hiſce perſonis omnibus affixa junguntur, omiſſis tamen affixis ſimilium perſonarum exemplum eſto יִלְמוֹד.

דֶנָּה	דֶהָ	דָהּ	דֶנּוּ	דֵהוּ	דוֹ	יִלְמְ
eam			eum			
דֵן	דֵם	דֵנִי	דֵךְ	מָדְךָ		
eas	eos	me	te F.	te M.		
		דֵנוּ	דְכֶן	מָדְכֶם		
		nos	vos F.	vos M.		

תִּלְמְדִי יִלְמְדוּ תִּלְמְדוּ. Nihil hìc mutatur; ſicut in Imperativo ad-

 dun-

duntur affixa. Pro תַּלְמוּדְנָה jam dictum eſt, quod uſurpatur תִּלְמְדוּ.

VIII. Adverbia pauca aſſumunt etiam affixa, ut כְּמוֹ *ſicut*. כְּמוֹכֶם *ſicut vos*, כְּמוֹהֶם *ſicut illi*. כָּמוֹנִי *ſicut ego*. אַיֵּה *ubi*. הִנֵּה *ecce*. Litera ה cum præcedente vocali, ſcilicet *Tzere* abjicitur, ut אַיוֹ *ubi eſt ille*. אַיֶּכֶם *ubi eſtis vos* אַיָּם *ubi ſunt illi*. הִנּוֹ vel הִנֵּהוּ *ecce eum*. הִנְּךָ *ecce te*. עוֹד & אֵין. עוֹדֶנּוּ *adbuc ipſe* עוֹדְךָ *tu adbuc*. עוֹדָם *adbuc ipſi*. אֵינֶנּוּ *non ipſe*. אֵינָם vel אֵינֵמוֹ *non ipſi*.

IX. Quædam præpoſitiones aſſumunt י ante affixa ſub forma nominum pluralium

ralium אֵלָיו *ad eum*, אֵלַי *ad me*, אֵלֶיךָ *ad te*, אֲלֵיהֶם *ad eos*. אַחַר *poſt*, אַחֲרֶיךָ *poſt te*. אַחֲרַי *poſt me*. לִפְנֵי *ad conſpectum*, *coram*. לְפָנַי *coram me*. לְפָנֶיךָ *coram te*. לִפְנֵיכֶם *coram vobis*. Sic de quibuſdam aliis. Sed hæc monuiſſe ſat eſt.

CAPUT XIV.

De mutatione punctorum vocalium.

I. MUtari dicuntur puncta vocalia quando unum ponitur loco alterius. Ea autem mutatio fit in nominibus ob quinque cauſas. Primò ob motionem Maſculini in Fœmininum, ſic

גְּדוֹלָה *magna*, à גָּדוֹל *magnus*, ubi mutatur *Cametz* in *Sceva*. Secundò ob flexionem è ſingulari in pluralem, ut סְפָרִים *libri* à סֵפֶר *liber*. Tertiò propter ſtatum regiminis, ut דְּבַר הַמֶּלֶךְ, pro דָּבָר *verbum regis*. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל *filii Iſrael* pro בָּנִים. Quartò propter affixa pronomina, ut צִדְקָתוֹ *juſtitia ejus* à צְדָקָה. עַבְדְּךָ *ſervus tuus* ab עֶבֶד. Quintò ob accentus, ut אָרֶץ *terra* pro אֶרֶץ.

II. Facilis prætereà, & frequens eſt mutatio vocalis longæ in brevem ſibi ſimilem, ſic *Cametz* in *Patach*, *Tzere* in *Segol*, *Sciurek* in *Kibbutz*, & viciſſim. Regulæ quædam memoriæ cauſâ

vul-

vulgò traduntur, quibus patet quandò contingant iſtæ mutationes.

Prima regula eſt.

Literæ gutturales, א ה ח ע, & litera ר, quæ non admittunt *Dagheſ*, ad indicandum excluſionem hujus puncti., præcedentem vocalem brevem, in longam ei ſimilem convertunt, ut *Chirek* in *Tzere*, *Patach* in *Cametz* &c. ſic אֲפָאֵר pro אֲפַאֵר *ornabo*, יֵעָשֶׂה pro יִעָשֶׂה *fiet*.

III. Gutturales nunquam admittunt *Sceva* vocale, ideſt, quod pronuntiatur, bene tamen *Sceva* mutum; ſed quando ſub iis literis adhiberi debet, tunc utendum eſt *Sceva* compoſito, quod proprium eſt ipſarum, hinc fit quod litera quæ præcedit gutturalem, ſu-

ſuſcipit communitèr eam vocalem brevem, quæ compoſita eſt cum *Sceva* ſub gutturali. Undè fit.

Secunda regula.

Litera gutturalis punctat ſe, & præcedentem, ut אַהֲבָה *dilectio*, ſub א eſt *Patach*, quia illud punctum componitur cum *Sceva* ſub gutturali ſequenti. *Sceva* mutum quod ſubaudiri debet ſub literis ה ח ע quando ſunt in fine vocis, mutatur in *Patach*, quod vulgò dicitur furtivum, ſic מָשִׁיחַ *unctus*, *Meſſias*.

IV. Si duplex *Sceva* concurrat ſub duabus primis literis vocis, prius mutatur in *Chirek*, ut לִשְׁמוֹעַ *ad audiendum*, ſed ſub gutturalibus mutatur in *Pa-*

Patach vel *Segol*, ut אֲבְנוֹ *lapis ejus*, חֶלְקוֹ *portio ejus*. Si verò *Jod* cum *Sceva* eſſet ſecunda litera vocis, tunc *Sceva* tollitur omninò, ut לִירֻשָּׁתוֹ *ad hæreditatem ejus*. Quandò autem poſterius *Sceva* mutatur in aliam vocalem, tunc priùs redit, ſic שִׁפְחַה *famula*, שְׁפָחוֹת. Quandò in medio vocis concurrit *Sceva* compoſitum cum ſimplici, ſi compoſitum ſit prius, reſolvitur vel in ſuam brevem, ut תַּהַרְגוּ *occidetis* pro תַּהֲרְגוּ, vel in nudum *Sceva*, ut יֶאְשְׁמוּ *delinquent*. Sœpiùs *Sceva* ante accentum *Athnach* mutatur in *Cametz*, ut וָדָשֶׁן & *cinis*. Solius etiam euphoniæ gratiâ ſœpè *Cateph patach*, & *Cateph Segol*, mutantur in *Sceva*;

va; *Tzere* in *Chirek*, *Sciurec* in *Kibbutz*, & *Kibbutz* in *Cametz cateph* ֳ. Hæ ſunt generaliores regulæ mutationum, nunc ad particulares devenire operæ pretium eſt.

V. Prima ratio ut dictum eſt num. 1. mutationis punctorum eſt motio à maſculino in fœmininum, propter quam mutantur puncta modo ſequenti. *Cametz* penultimæ ſyllabæ mutatur in *Sceva*, ut קָדוֹשׁ *Sanctus*, קְדוֹשָׁה. Quando *Tzere* reperitur in ultimâ ſyllabâ ſi nullum præcedat *Cametz*, tunc in *Sceva* mutatur, ſin autem præcedat *Cametz*, non mutatur *Tzere*. Quando vox deſinit in ֶה, tunc illa terminatio tollitur & *Cametz* antecedens manet, ut יָפֶה *pulcher*, יָפָה *pulchra*. E maſculinis terminatis in י, fœmininum formatur in ָה & ת, ut שֵׁנִי *ſecundus*,

dus, שְׁנִיָּה & שֵׁנִית *ſecunda*.

VI. Secunda ratio mutationis, de quâ agimus, eſt flexio nominum à ſingulari in Pluralem aut Dualem; hæc mutatio fit per hanc generalem regulam. *Cametz*, *Tzere*, & *Segol* penultimæ ſyllabæ mutantur in *Sceva*; ut דָּבָר, דְּבָרִים. *Segol* ultimæ ſyllabæ in *Cametz*, סֵפֶר, סְפָרִים. Ubi *Patach* poſitum eſt pro *Segol* in ultimâ ſyllabâ mutatur etiam in *Cametz*. *Cholem* penultimæ ſyllabæ ſequente *Segol*, vel *Patach* mutatur in *Sceva*, ut קוֹמֶץ *pugillus*, קְמָצִים. Si *Daghes* non occurrat in literâ ſub quâ ponuntur *Patach* & *Chirek*, mutantur iſta puncta in *Tzere*, ut זַיִת *oliva* זֵיתִים. Ultimæ ſyllabæ nominis aliæ accidunt mutationes, eæ ſequuntur. *Cametz* quando-

que

que convertitur in *Patach*, & imprimit *Daghes* literæ cui ſubſtat. *Patach* etiam ſœpè poſt ſe aſſumit *Daghes*. *Tzere* tranſit communiter in *Sceva*, ſed immotum manet præcedente *Cametz*, ut זָקֵן *ſenex* זְקֵנִים; aliquandò verò convertitur in *Chirek* cum *Daghes*, ut מָגֵן *clypeus*, מְגִנִּים. *Cholem* interdùm tranſit in *Kibbutz* & imprimit *Daghes* literæ ſequenti, ſic אָדוֹם *rufus* אֲדֻמִּים. Hanc regulam non ſequuntur quædam nomina, ut יוֹם *dies* יָמִים; אֱנוֹשׁ *homo* אֲנָשִׁים. Præterea regulæ ſupradictæ ſunt obnoxiæ multis exceptionibus, quas referre longius eſſet.

VII. Tertia mutationis cauſa eſt ſtatus regiminis, ideſt quando nomen unum regit alterum in genitivo caſu,

ut

ut מַלְכֵי־אֶרֶץ *reges terræ*, modo ſequenti mutantur puncta. Primò in plurali maſculino tollitur ם, *Jod* quieſcit in *Tzere*, *Cametz* penultimæ ſyllabæ in utroque genere & numero mutatur in *Sceva* ſimplex; ſi ea penultima gutturalis eſt, convertitur in *Sceva* compoſitum. *Cametz* ultimæ ſyllabæ non ſequente א tranſit in *Patach*, ut דְּבַר הַמֶּלֶךְ *verbum regis*. *Tzere* non mutatur niſi antecedat, vel ſequatur *Cametz*, tùm enim *Tzere* penultimæ ſyllabæ mutatur in *Sceva*; ut שֵׁנָה *ſomnus*, שְׁנַת; ultimæ verò in *Patach*, niſi poſt *Tzere* ſequatur litera quieſcens. In plurali numero *Tzere* penultimæ ſyllabæ tranſit in *Sceva*, propter quod *Sceva* præcedens vertitur in *Chirek*, ut זְקֵנִים *ſenes* זִקְנֵי. *Segol* ultimæ ſyl-

ſyllabæ ante ה mutatur in *Tzere*, ut מִקְנֵה־צֹאן *grex ovium* pro מִקְנֶה.

VIII. Quarta mutationis cauſa, ſunt affixa, quæ ſequentes inducunt mutationes. *Cametz* penultimæ ſyllabæ in utroque genere, in numero ſingulari vertitur in *Sceva*, in ultimâ verò ſyllabâ *Cametz* manet, ut à דָּבָר fit דְּבָרִי; ſed ante affixa כֶם, כֶן, הֶם, הֶן, mutatur, ut דְּבַרְכֶם *verbum veſtrum*. *Tzere* penultimæ ſyllabæ mutatur in *Sceva*, ut לֵבָב *cor* לְבָבִי, ſed in ultimâ aliquandò manet, aliquando mutatur. *Segol* tam penultimæ ſyllabæ, quàm ultimæ vertitur in *Sceva*, undè ne duo *Sceva* concurrant prius mutatur

in

in *Chirek*, ut בֶּגֶד *veſtis*. בִּגְדִי. Quædam nomina pro *Chirek* aſſumunt *Patach*, præſertim ſi prima aut ſecunda litera gutturalis ſit, aut ר. voces פֶּה *os*, & שֶׂה *pecus*, mutant הֶ in *Jod*, ſic פִּי *os meum*, פִּיךְ. *Cholem* penultimæ vertitur in *Kibbutz*, aut *Cametz catuph*, ut קוֹדֶשׁ *Sanctitas*, קָדְשׁוֹ *Kodſcio*, *Sanctitas ejus*. Sed ſequente *Cametz* vel *Tzere* non mutatur, in ultimâ ſyllabâ manet immotum.

IX. Ultima mutatio eſt propter accentus, ſed quia de iis pauca dixi cap. 1. num. 12. nunc etiam ea tantùm referam de mutatione quam afferunt, quæ neceſſariò ſciri debent. Tribus ergò de cauſis accentus dant locum mutationi vocalium. Primò, quandò legitimus accentus aufertur à nomine. Secundò, quan-

quando à proprio loco tranſponitur. Tertiò, quando pauſa ſyllabam occupat. Hujus dumtaxat tertii modi regulas afferam uſitatiores. Pauſæ majores *Atnach* (֑) & *Silluk* (׃) communiter producunt *Patach* & *Segol* in *Cametz*, ſic שָׁמָ֑יִם *Cœli* pro שָׁמַיִם. In vocibus, quæ conſtant duplici *Segol*, prius convertunt, ut חָ֑סֶד pro חֶסֶד *miſericordia*. Pauſa *Atnach* rejecta ex ultimâ ſyllabâ in penultimam ante affixum ךָ convertit ibi *Sceva* in *Segol*, ſic דְּבָרֶ֑ךָ pro דְּבָרְךָ. Dicitur etiam לָךְ *tibi* pro לְךָ quamvis ſupprimatur *Atnach*. In iis perſonis verbi quæ deſinunt in ו, tum in iis quæ terminantur in ה & י generis fœminini, pauſa rejecta mutat *Sceva* in eam vocalem, quam

quam perſona, aut maſculini generis, aut ſingularis numeri habuit in eo tempore, verbi gratiâ, ſi habuiſſet *Patach*, illud producit in *Cametz*, ſic פָּקָ֑דוּ pro פָּקְדוּ. In ſingulari perſonâ, quæ huic plurali correſpondet, ineſt *Patach*, ut פָּקַד. Illud autem *Patach* producitur in *Cametz*, undè פָּקָדוּ. Propter pauſam copula ו ante monoſyllabas voces aſſumit *Cametz*, ut וָקָ֑ם *& ſurrexit*.

Quæ hucuſquè de nominibus ſolùm viſus ſum dicere, ſunt etiam verbis accommodanda. Ea quæ ſummè neceſſaria erant attuli, plura omiſi minùs utilia, præſertìm exceptiones, quæ plurimæ ſunt. Unum Tyrones monitos volo, fruſtra Linguæ Sanctæ operam daturos niſi continuo labore, & ſtudio apud

apud Libros Sacros, regularum, quas in medium adduxi, veritatem quærant, & attentè ſcrutentur, memores hujus axiomatis in ediſcendis linguis celeberrimi, *pauca præcepta, uſus plurimus.*

FINIS.

De Investigatione Radicis

Versus antiqui notis M. B. illustrati

Abjice serviles, et tres si forte supersunt
Radicem vocis noveris esse tuae.
Sin tantum remanere duas conspexeris, adde
Nun vel Jod capiti, vel dato Vau medio
Aut He postponas, aut conduplicato secundo
Nun, vel Tau calci rite memento dare;
Unica si remanet servilibus ante remotis,
Litera quae radix, dic age, vocis erit?
Nun da principio, vel Jod superaddito fronti,
He tergo, radix inde petita venit.

Notae

1\. Nulla radix incipit a Vau, quod si ergo prima trium remanentium sit litera Vau, pro ea substituas Jod. ut יָשַׁב ,עוֹדָה a ישב ידה

2\. Nulla radix desinit in Vau, vel Jod, si ergo trium remanentium ultima Vau, vel Jod sit pro utroque; reponas ה ut שְׁלֵיו R. שלה, חֲנִית R. חנה

3\. Si duarum remanentium prior Daghes forte habeat dabis fronti Nun, vel si prior illa Daghessata Zade sit sumas Jod יִפְּתוּ R. פתה הִצִּיתוּ R. יצת

4. Cũ vero posterior duarũ illarũ remanentiũ Daghes forte habeat, illã geminare memento עִזִּים R. עזז

5. Quod si denique neutrũ horũ sit, tertia radicalis tunc divinanda plerumq: ה est: nisi in monosillabis prior litera longã habeat vocalem, tunc enim media radicalis intercienda, vel Vau vel posteriori similis ex forma geminatoria est. v:g: גֵּר R. גור, תָּם R תמם ~~Zere~~.

Zere Jandẽ sub prima radicali vel antecedanea servili arguit primã Iod ut עֵצָה R. יעץ. הֵלֵךְ R ילך, geminũ vero segol vel patac vicarium ante servilẽ ת primam נ, vel י prodit v:g: גֶּשֶׁת R נגש, גַּעַת R. נגע, רֶדֶת R. ירד דַּעַת R. ידע

Digitized by Google

00567690

Digitized by Google